

Celje - skladišče

D-Per

65/1991

OSREDNJA KNJ. CELJE

5000013545,4

COBISS

RUDAR

Glasiló Rudnika lignita Velenje

LETO XXV

PETEK, 19. APRIL 1991

ŠTEVILKA 4

Sredi preteklega meseca – v petek, 15. marca – so se v restavraciji Jezero zbrali naši racionalizatorji na svojem letošnjem rednem letnem srečanju, že osemnajstem po vrsti. Vendar vabilu na srečanje se jih je odzvalo zelo malo, čeprav sta zanj bili pripravljeni zanimivo predavanje mag. Franca Žerdina o razvojnih možnostih našega rudnika in predstavitev našega novega pravilnika o inovacijski dejavnosti.

Kot na vseh letnih srečanjih poprej pa so tudi na letošnjem bila podeljena priznanja našim uspešnim racionalizatorjem in po številu prijavljenih inovacijskih predlogov našemu najboljšemu obratu v zadnjem obdobju, vendar letos že po novem internem pravilniku o inovacijski dejavnosti.

Na kratko o predavanju mag. Žerdina na srečanju

Mag. Franc Žerdin je svoje predavanje začel z orisom zadnjih desetih let razvoja premogovništva v Sloveniji in posebej našega rudnika. Pri tem je med drugim dejal:

"V letih 1981 – 1985 je imel naš premogovnik med slovenskimi premogovniki pomembno mesto, kajti to je bilo obdobje velikega pomanjkanja energije in virov za njeno pridobivanje.

Nalogo, ki smo jo dobili – to je odkopati čimveč premoga – smo uspešno izpolnjevali. Letna proizvodnja celo prek 5 milijonov ton lignita pa je terjala velike zaposlenih in povzročala velike stroške, toda zanje nas nihče ni vprašal. Veliko dela je bilo opravljenega tudi v nadurah, delavci, ki so imeli veliko nadur, pa so prejimali državna odlikovanja.

Konec osemdesetih let je prišla streznitev za vse. Domala čez noč je bila odpravljena denarna pomoč države, spremenila so se razmerja v politiki in gospodarstvu – in celotno elektrogospodarstvo in premogovništvo je zašlo v krizo! Danes že lahko rečemo, da v našem rudniku nismo več na dnu krivulje poslovne uspešnosti, saj iz najtežje krize smo se rešili."

Zatem je mag. Žerdin predstavil načrte za nadaljnji razvoj našega rudnika in o njih med drugim dejal:

"Za prihodnja leta sicer predvidevamo ponovno povečanje potreb po premogu, vendar smo se v našem rudniku odločili, da ga bomo na leto odkopali od 4 do 4,3 milijona ton.

18. redno letno srečanje naših racionalizatorjev

NA NJEM JE TEKLA BESEDA TUDI O RAZVOJNIH MOŽNOSTIH RUDNIKA

O razvojnih možnostih rudnika je govoril mag. Franc Žerdin

Proizvodnjo bomo prilagajali potrebam trga tudi tako, da bomo skušali zmanjševati ekološko negativne vplive sežiganja premoga v pečeh za pridobivanje električne energije.

Letos naj bi v RLV imeli okoli 700 metrov odkopne fronte, bomo pa jo krajšali. Za letno proizvodnjo 4 – 4,3 milijona ton lignita načrtujemo od 550 – 600 metrov

odkopne fronte s 4 – 5 odkopi.

Od leta 1989 v našem premogovniku ne odkopavamo več premoga na klasičnih odkopih; še več, za letošnji maj načrtujemo preizkus visoko produktivnega odkopa s proizvodnjo 5 000 ton lignita na dan. Če se nam bo ta preizkus obnesel, bi lahko letni proizvodni načrt dosegali na štirih ali petih takšnih odkopih.

V našem premogovniku sta popolnoma mehanizirana odvoz premoga in dovoz materiala, dovolj dobro pa so mehanizirana tudi pripravska delovišča, daljinski prenos podatkov in druge potrebne funkcije za nemoteno in varno delo v jami.

Imamo dobre razvojne možnosti, v tem in prihodnjih letih pa si bomo posebej prizadevali:

- za takšno organizacijo dela, ki bo omogočala prilagajanje proizvodnje potrebam trga
- za doseganje cene našega premoga 6 – 6,5 DEM/GJ toplotne energije v njem
- za vključevanje naše proizvodnje v dolgoročno politiko Republike Slovenije
- za doseganje produktivnosti 900 ton premoga na zaposlenega na leto v letih 1991 in 1992
- za korenito zmanjšanje števila zaposlenih, vendar na human, neprisiljen način

Dalje na drugi strani!

NAPREJ V ŠTEVILKI

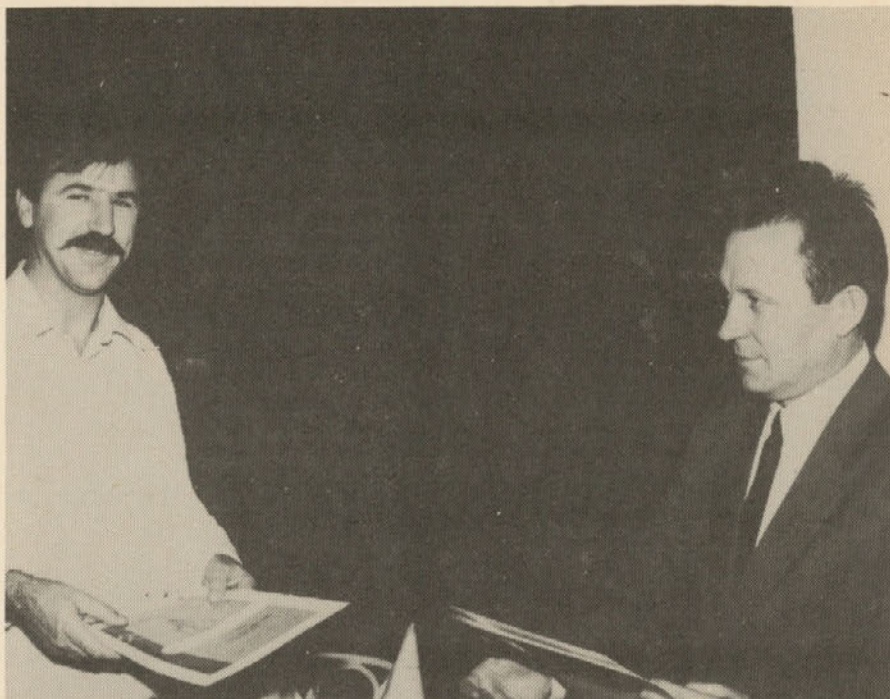
STRAN 4 – Izobraževanje delavcev pri nas za podjetništvo – in sploh dopolnilno izobraževanje zaposlenih, **STRAN 7** – Naša delovna skupina za razvoj podjetništva, **STRAN 8** – Na zadnji seji obratnega delavskega sveta Zunanje dejavnosti so rekli o podjetništvu, **STRAN 10** – Anton Vedenik, strojni delovodja, zaposlen v Jamski mehanizaciji, **STRAN 11** – Razpis tekmovanja v malem nogometu, **STRAN 12** – Odšli so v pokoj, **STRAN 14** – Psihološki vidiki preseljevanja z ogroženih področij, **STRAN 15** – Rudarju, Na temni strani meseca, **STRAN 16** – Kako proizvajamo?, Vpis otrok v vrtce, Razpis kadrovskega potreba RLV po študiju ob delu v šolskem letu 1991/92

- za ustanavljanje novih podjetij
- za avtomatizacijo tehnološkega procesa
- za tehnično, ekonomsko in organizacijsko prestrukturiranje podjetja
- za izgradnjo čistilnih naprav v TEŠ

RLV mora postati čimbolj samostojno podjetje, sposobno organizirati in voditi svoje delo tako, da bo preživel na trgu. Vmešavanje države je lahko le minimalno, nikakor pa ne more več država določati proizvodnje in cene premoga."

Po predavanju mag. Franca Žerdina je dipl. ing. Franc Pečovnik, referent za inovacijsko dejavnost v podjetju, na kratko predstavil vsebino našega novega pravilnika o inovacijski dejavnosti in pri tem posebej opozoril na novosti v njem glede na stari pravilnik. O tem pa ste nekaj že lahko prebrali v drugi letošnji številki Rudarja, ki je izšla 22. februarja.

Diana Janežič

Priznanja je na srečanju razdelil mag. Franc Avberšek, predsednik našega poslovnega odbora

Dobitniki priznanj na letošnjem rednem letnem srečanju naših racionalizatorjev

Letos so na srečanju naših racionalizatorjev razdelili zlato, srebro in bronasto diplomu RLV za inovacijsko dejavnost. Te diplome so novost, uvedena z našim novim pravilnikom o inovacijski dejavnosti za avtorje inovacij, s katerimi so v obračunskem obdobju doseženih gospodarskih koristi od inovacij pred vsakoletnim srečanjem racionalizatorjev podjetja (kar pred letošnjim srečanjem pomeni v letu 1989) bile dosežene po velikosti prva, druga in tretja gospodarska korist. Vendar za posamezno inovacijo lahko njen avtor ali njeni soavtorji dobijo katero od teh diplom samo enkrat, pa čeprav bi mogoče v kakšnem naslednjem obračunskem obdobju doseženih gospodarskih koristi od inovacij dosežena gospodarska korist z njo spet bila katera od prvih treh po velikosti.

Kot že na prejšnjih rednih srečanjih so nadalje tudi na letošnjem podelili priznanje najboljšemu obratu v podjetju po številu prijavljenih inovacijskih predlogov v preteklem letu ter zatem razdelili še v preteklem letu, torej lani, dodeljena priznanja našim racionalizatorjem zunaj podjetja.

Po srečanju pa so po obratih v podjetju podelili še priznanja delavcem racionalizatorjem, ki so v preteklem letu bili prvič z denarno nagrado nagrajeni za sodelovanje pri ustvarjanju inovacijskih predlogov.

To pa je še ena novost, uvedena z našim novim pravilnikom o inovacijski dejavnosti, in sicer z namenom, da bi de-

lavce začetnike pri snovanju inovacijskih predlogov tudi moralno spodbudili k nadaljnjemu sodelovanju pri ustvarjanju inovacij v podjetju.

In zdaj k dobitnikom vseh teh priznanj!

Zlato diplomu RLV za inovacijsko dejavnost so dobili avtorji inovacije INJEKTIRANJE NA DAJŠE RAZDALJE S CENTRALNIH POSTAJ, z doseženo gospodarsko koristjo z njo v 1989. letu 4 309 207,20 din.

Avtorji te inovacije so: Jakob FAKTOR, Marjan HACE, Stipe POŠ, Anton PETELINŠEK, Ante LJOLIČ, Jože POLIČNIK, Milan VAJDL in Ivan LOPAN.

Po vrsti drugo priznanje podjetja za inovacijsko dejavnost – **srebrno diplomu RLV** – so dobili Miran LUŽAR, Zoran DOBOVIČNIK in Iztok HUDOMALJ, in sicer za inovacijo CENTRALNA VISOKOTLAČNA ČRPALNA POSTAJA Z AVTOMATSKIM UPRAVLJANJEM ČRPALK "HAUHINCO", z doseženo gospodarsko koristjo z njo v 1989. letu 3 654 996,00 din.

Bronastno diplomu RLV pa je dobil Miroslav JEGRIŠNIK, in to za inovacijo PRIPRAVA DOSTAVNE PROGE PLOŠČE k-40 V STEBRU SEVERNEGA KRILA JAME PRELOGE, z doseženo gospodarsko koristjo z njo v 1989. letu 2 253 336,80 din.

Priznanje za **najboljši obrat v preteklem letu** po številu prijavljenih inovacijskih predlogov je dobila **Jamska mehanizacija**.

Lani dodeljena priznanja za inovacije zunaj podjetja pa so prejeli:

Franč MEŠL in Ivan BOGATAJ – dodeljeno diplomu in srebrno plaketo na razstavi RAST YU '90 na Reki za razstavljenno inovacijo **Voziček za prevoz ponesrečenca**,

Franč DOLER, Stane KOJZEK, Jože ROVŠNIK, Jože SKUTNIK in Gvido OVNIK – dodeljeno priznanje na razstavi RAST YU '90 na Reki za razstavljenno inovacijo **Povzemalna naprava**,

Milan MEDVED, Srečko MEH, Franč ŠLUTEJ in Ludvik HOJAN – dodeljeno priznanje na razstavi RAST YU '90 na Reki na razstavljenno inovacijo **Fotogrametrično snemanje profilov in spremljanje njihove konvergen-ce**,

Anton JURŠNIK – dodeljeno priznanje na razstavi RAST YU '90 na Reki za razstavljenno inovacijo **Vlak za prevoz ljudi z EVP in odprta gondola za prevoz ljudi**.

Še letošnji dobitniki podeljenih priznanj po obratih za lani prvič z denarno nagrado nagrajeno sodelovanje pri ustvarjanju inovacijskih predlogov

Djulaga BLAŽEVIČ iz Jamskih gradenj – kot soavtor predloga inovacije Naprava za čiščenje svedrov na komprimiran zrak

Dušan BOLHA iz Jamske mehanizacije – kot avtor predloga inovacije Zaščita bimetalna na vložku motorskega zaščitnega stikala TSV-2-MSI-100

Ivan BOROVIK iz Priprav – kot avtor predloga inovacije Motovilo

Dejan GOLČAR – kot avtor in **Roman BOROVIK** – oba iz Jamske mehanizacije – kot soavtor predloga inovacije Zaščita zavornega sistema vozička

Gašper BRGLEZ iz Praktičnega izobraževanja – kot soavtor predloga inovacije Avtomatsko upravljanje EMDR

Stanislav ČUJEŠ iz Jamske mehanizacije – kot avtor predloga inovacije Zamenjava tesnil z uporabo gumastega kita

Zvone DOBNIK iz Jamske mehanizacije – kot soavtor predloga inovacije Spremembe krmiljenja vrtnih garnitur Korfman EBM/1

Aleksander DREV iz Klasirnice – kot soavtor predloga inovacije Rekonstrukcija tlačne posode

Ludvik HOJAN in **Franč ŠLUTEJ** iz Skupnih služb – kot soavtorja predloga inovacije Fotogrametrično snemanje profilov in spremljanje njihove konvergence

Ismet IBRIŠIMOVIČ iz Priprav – kot avtor predloga inovacije Ropanje krožnega profila in nadomestilo z navadnimi stojkami

Rajko JAVORNIK – kot avtor ter **Ivan MEVC** in **Franč ROBIDA** – vsi iz Jamske mehanizacije – kot soavtorja predloga inovacije Kabelska obešala

Ivan KANDUTI iz Jamske mehanizacije – kot avtor inovacije Ojačitev telefonske vrvice

Mirosljub KOKORIČ iz Zračenja – kot avtor predloga inovacije Kovinski zbiralnik vode za preizkus daljinskega in emulgatnega injektirnega voda ter za izpiranje obeh teh vodov – in kot soavtor predlogov inovacij Razdelilne hlače – kretnica za preusmeritev daljinskega injektirnega in emulgatnega voda in Nastavek za izpiranje daljinskega in emulgatnega injektirnega voda

Marko KOMPAN iz Zunanje dejavnosti in **Anton SKORNŠEK** iz Klasirnice – kot soavtorja predloga inovacije Doziranje premoga na trakova PP-T-313 oz. 314 iz sit Liwel (k+20,30)

Iztok KOTNIK iz Zračenja – kot avtor predloga inovacije Nastavek za preusmeritev daljinskega in emulgatnega voda med obratovanjem – in kot soavtor predlogov inovacij Nastavek za izpiranje daljinskega in emulgatnega injektirnega voda in Kovinski zbiralnik vode za preizkus daljinskega in emulgatnega injektirnega voda ter za izpiranje obeh teh vodov

Matjaž KOŽELJ iz Jame Pesje – kot avtor predlogov inovacij Ročica za dvig dozirne naprave tiksokreta za stroj ALIVA. Nastavek za ropanje lokov s pomočjo podajalnika panelov. Nastavek za rotiranje vrvi sider pri sidranju s sidroplastnimi vložki

Vojko KRAJNC iz Jamske mehanizacije – kot avtor predloga inovacije Montaža ločilne

ga stikala RK 4G 16A z zaščitami v stikalu AEG za dvosmerno obratovanje motorja

Zdenko LAH iz Skupnih služb – kot soavtor predloga inovacije Predelava zemljističnih zapor Siemens 8SG 1100 in 8SG 1110

Peter MAJHENIČ iz Klasirnice – kot avtor predloga inovacije Napenjalna naprava za prednapenjanje transportnih trakov

Vinko MEH in **Branko POHAR** iz Zračenja – kot soavtorja predloga inovacije Polnilna garnitura za polnjenje avtocistern

Jože SKAZA – kot avtor ter **Radoje MIJATOVIČ** in **Ludvik REPAS** – vsi iz Praktičnega izobraževanja – kot soavtorja predloga inovacije Podaljšek hidravličnega cilindra za dvigovanje ročice nakladalca premoga

Drago NOVAK – kot avtor in **Danijel OROZEL** – oba iz Jamske mehanizacije – kot soavtor predloga inovacije Naprava za polnjenje baterij elektronsko vodenih kombajnov

Bojan PEČEČNIK iz Jamske mehanizacije – kot avtor predloga inovacije Vpenjalo rezila škarij

Franč PEČEČNIK iz Klasirnice – kot soavtor predlogov inovacij Zaščita odmetalnega bobna 313 – 314 in Distančniki v vodilih za rešetke drobilca

Slavko PEČNIK – kot avtor in **Iztok TAJNIK** – oba iz Jamske mehanizacije – kot soavtor predloga inovacije Spremenjena in ojačana zaščita ročice mehanskega vklopa rezalne ročice kombajna EDW-150-L

Silvo PEČOVNIK iz Jamske mehanizacije – kot avtor predloga inovacij Ključ za demontažo štiripolnega izolatorja Siemens. Zaščita priključne omare na transformatorju 630 kVA. Pult za preizkušanje frekvenčnih pretvornikov in vrtnih strojev ter drugih trifaznih porabnikov 500 V ali 380 V do 3 kW

Dominik STOČKO iz Jamske mehanizacije – kot soavtor predloga inovacije Pult za preizkušanje frekvenčnih pretvornikov in vrtnih strojev ter drugih trifaznih porabnikov 500 V ali 380 V do 3 kW

Branko PLOH iz Jamske mehanizacije – kot soavtor predloga inovacije Ropanje jeklenega podporja v jamskih progah s hidravličnim cilindrom

Zdravko POGOREVC iz Skupnih služb – kot avtor predloga inovacije Zmanjšana poraba vode iz omrežja KOC ter povečana požarna varnost v jami RLV

Maksimiljan PRITRŽNIK iz Jamske mehanizacije – kot soavtor predloga inovacije Predelava črpališča na k+153

Vojko RAMŠAK iz Jamske mehanizacije – kot avtor predloga inovacije Varovanje ograja povratne postaje TOT pred deformacijami

Janez REHERMAN iz Zračenja – kot avtor predloga inovacije Nastavek za izpiranje daljinskega in emulgatnega injektirnega voda – ter kot soavtor predlogov inovacij Kovinski zbiralnik vode za preizkus daljinskega in emulgatnega injektirnega voda ter za izpiranje obeh teh vodov in Razdelilne hlače – kretnica za preusmeritev daljinskega injektirnega in emulgatnega voda

Vabilu na srečanje se je odzvalo zelo malo racionalizatorjev

Miran ŠMARČAN iz Zračnja — kot avtor predlogov inovacij Polnilna garnitura za polnjenje avtociستم in Uležanje s tesnilnim kompletom za transportni polž v postrojenju ITAS TEŠ IV

Roman REPNIK iz Zračnja — kot soavtor predlogov inovacij Polnilna garnitura za polnjenje avtociستم in Uležanje s tesnilnim kompletom za transportni polž v postrojenju ITAS TEŠ IV

Anton ROŽIČ iz Jamske mehanizacije — kot avtor predlogov inovacij Ojačitev nosilcev pokrova na kompaktni postaji RK in Stojalo za baterije 3 KT 3

Vinko PETELINŠEK iz Jamske mehanizacije — kot soavtor predloga inovacije Stojalo za baterije 3 KT 3

Brane SMAGAJ iz Jamske mehanizacije — kot avtor predloga inovacije Predelava avtomatskega zaščitnega stikala na konektorje

Medžad SOFTIČ iz Zračnja — kot soavtor predlogov inovacij Nastavek za izpiranje daljinskega in emulgatnega injektornega voda, Razdelilne hlače — kretnica za preusmeritev daljinskega injektornega in emulgatnega voda, Nastavek za preusmeritev daljinskega in emulgatnega voda med obratovanjem

Boris ŠKRINJAR iz Zračnja — kot avtor kot avtor predloga inovacije Predelava vklopne sklopa dVR 1484

Boris ŠKIRNJAR iz Zračnja — kot avtor predloga inovacije Vrvno obešalo za cevi

Aljož ŠKRUBA iz Klasirnice — kot soavtor predlogov inovacij Vodilo za demontirano brano drobilca, Predelava vodila vlečne vrvi na ranžirki, Izboljšava presipov na traku 297, 208

Karel ŠTALEKER iz Jame Škale — kot avtor predloga inovacije Nastavek prečnika za čiščenje pogonskega žleba EB

Branko ŠTUMPF iz Zračnja — kot avtor predloga inovacije Obešalo za cevi

Stanko TASIČ — kot avtor ter **Milan ZUPANČ** in **Jože VAJDL** — vsi iz Zračnja — kot soavtorja predloga inovacije Viseči delovni oder

Mustafa TOPČIČ iz Jamskega transporta kot soavtor predloga inovacije Obešanje proge VDL na vrvna sidra in spoj RBS

Boris URANKO iz Jamske mehanizacije — kot avtor predloga inovacije Predelava za TSL-2 iz fiksne na izvlačljivi model in preizkusna naprava

Pavel ŽUPEVC iz Skupnih služb — kot soavtor predloga inovacije Predelava podstavka pogona TOT

Vida Žirovnik,
Študijski oddelek
Proizvodne službe RLV

IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV PRI NAS ZA PODJETNIŠTVO — IN SPLOH DOPOLNILNO IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

Pogovor z diplomirano pedagoginjo Aco Poles,
strokovno delavko v službi izobraževanja podjetja

Od 13. marca je v Vili Široko v Šoštanju v okviru letošnjega plana izobraževanja v RLV potekal nekajdnevni seminar s predavanji o podjetniškem managementu — (izvršnem) vodenju podjetij.

Ta seminar ste organizirali za vodilne delavce in člane delovnih skupin v podjetju za izdelavo razvojno-sanacijskih programov ter člane delovne skupine podjetja za razvoj podjetništva. Katera predavanja je obsegal ta seminar, kdo so bili predavatelji na njem in od kod?

V planu izobraževanja, ki smo ga pripravili septembra lani, tega seminarja še nismo predvideli. Pričeli smo ga pripravljati na pobudo poslovnega odbora, ko so bile imenovane delovne skupine za izdelavo razvojno-sanacijskih programov in delovna skupina za razvoj podjetništva. Pripravljali smo ga v sodelovanju s to delovno skupino. Člane skupin smo želeli "oborožiti" z znanjem o tem, kako razviti nova podjetja iz že obstoječih: enot in kako zastaviti delo, da bodo podjetja uspešna. Za izvajalca smo izbrali Ekonomsko-poslovno fakulteto Maribor, saj je bil program seminarja, ki so ga oblikovali na njej po našem predlogu, vsebinsko, časovno, kadrovsko in finančno sprejemljiv. Vsi predavatelji so bili torej profesorji s te fakultete.

Seminar je bil namenjen članom delovnih skupin, naši vodilni delavci so večino teh tem že poslušali in so se za prisotnost sproti odločali. Na nekaterih predavanjih so bili z nami tudi strokovni delavci gospodarskega sektorja. Seminar naj bi potekal pet dni. Pričeli smo ob 9. uri in zaključevali med 16. in 18. uro. Poslušali smo naslednje teme: strateški management, osnove funkcioniranja marketinga, strateški marketing, kvaliteta izdelka in poslovne finance. Predavali so: dr. Anton Hauc, dr. Dušan Radonjič, mag. Vlado Gabrijan, mag. Boris Snoj in dr. Drago Filipič. Dr. Štefan Ivanko je zbolel in njegovo predavanje o sodobni organizaciji podjetja bomo imeli prihodnji teden. Vsak udeleženec je za vsako temo prejel krajše gradivo.

Kakšen je vaš vtis o predavanjih, ki jih je obsegal ta seminar?

Ko smo v ponudbi prejeli program seminarja z imeni predavateljev in med njimi videli imena takih, ki predavajo v Centru za usposabljanje vodilnih delavcev pri Gospodarski zbornici Slovenije na Brdu in na drugih kvalitetnih seminarjih, smo vedeli, da nam ponujajo dobro ekipo. Moja pričakovanja so bila zato visoka in lahko rečem, da so se izpolnila. Menim, da smo z vsebinami okvirno zajeli aktualna strokovna znanja področij, ki so članom teh skupin potrebna. Kot doslej bo vsak še naprej poglobljal znanja s svojega strokovnega področja in, kar je pomembno, nekaj več vedel o drugih področjih. Prepričana sem tudi, da bo zato, ker so bile v izobraževanje zajete kompletne skupine, komuniciranje v skupinah lažje.

Pomembno je še, da smo spoznali strokovnjake, ki v taki instituciji, kot je Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor, pokrivajo neko strokovno področje. Videli smo, da niso samo

dobri teoretiki in da ne posredujejo samo primerov iz tujine, ampak da precej sodelujejo tudi z našimi podjetji. Skoraj vsi so bili zelo odprti, neposredni, tudi v prihodnje so nam pripravljeni pomagati.

Ste zbrali že kaj mnenj udeležencev tega seminarja o predavanjih na njem?

V našem sistemu dela je, da dobimo povratno informacijo o vsakem seminarju, ki ga organiziramo v taki obliki. Zanima nas, kako udeleženci ocenjujejo kvaliteto seminarja v celoti in posamezne predavatelje, koristnost seminarja, kako so zadovoljni z organizacijo, dobiti želimo ideje, sugestije in predloge za nadaljnje delo. Tudi udeleženci tega seminarja bodo izpolnili tak vprašalnik in po obdelavi vprašalnika bo ocena seminarja objektivna.

Seveda pa sem se neformalno sproti pogovarjala z udeleženci in s predavanji so bili zelo zadovoljni, torej navdušeni, ali pa zadovoljni. Poleg vsebine seminarja, kvalitete predavateljev na zadovoljstvo udeležencev vplivajo še drugi dejavniki — pomemben med njimi je ambient. Vila Široko je za celodnevne seminarje zelo primerna. Kot ste videli, jedilnico s primerno opremo spremenimo v učilnico.

Menim, da informacija o seminarju ne bi bila popolna, če ne bi omenila še finančnega dela. Za kompletno skupino, ki je šla od 20 do 25 udeležencev, bomo plačali toliko, kot bi dali za 10 udeležencev, če bi jih poslali na seminar s podobno vsebino, ki ga je ponujala neka druga firma.

So v letošnjem načrtu izobraževanja v RLV predvidena še kakšna takšna ali drugačna usposabljanja zaposlenih in katera ste poleg predstavljenega seminarja že izpeljali?

Letos smo za drugo skupino udeležencev izvedli seminar "projektno vodenje", ki ga je prva skupina poslušala že lani. Poleg tega

Naš slogan je: IZOBRAŽEVATI SE NAJ BO PRIJETNO!

smo imeli seminar "program ukrepov za preživetje podjetja". Pripravljamo pa seminar "vija ustvarjalnega podjetja".

Kako imamo v RLV na splošno zastavljeno dopolnilno izobraževanje zaposlenih in na katerih delovnih področjih Službe izobraževanja vi največ delate?

Dopolnilno izobraževanje je področje, ki nam pomeni velik strokovni izziv. V tem času eksplozije znanj sleherni strokovno znanje hitro zastari in ga je treba stalno dopolnjevati; nastajajo in razvijajo se nova področja, kjer moramo pridobiti nova znanja (eno takih je tudi področje managementa); v teh burnih časih se veliko stvari menja, spreminja, čemur je potrebno slediti (pomislamo samo na zakonodajo); začenjamo se zavedati, kako zelo pomembni so za uspešnost podjetja njegova kultura, vrednote, organizacijska struktura, stili vodenja, kvalitetni medsebojni odnosi; vemo, da moramo znati tuje jezike, da bodo meje našega znanja in sodelovanja široke...

Strokovno obdelati čimveč teh področij, v skladu s strategijo podjetja, in sodelavcem v primerno kvalitetni obliki ponuditi aktualno znanje ali jim omogočiti, da si ga pridobijo zunaj podjetja, so cilji tega področja. Poleg tega želimo znanja povezati v sistem, ki bo podpiral sistem razvoja kadrov.

Sedaj zajema dopolnilno izobraževanje več vrst izobraževanja.

V **strokovno izobraževanje**, ki ga izvajamo z domačimi strokovnjaki, so največ zajeti sodelavci IV. in V. stopnje izobrazbe. Sem sodijo tečaji za upravljalce pridobivalnih strojev, tečaji za samostojne strelce, tečaji hidravlike, dopolnilni tečaji protieksplzijske zaščite... V tem sklopu je tudi področje preverjanja znanj – od letnega preverjanja zanj predpisov iz VPD in strokovnosti, strokovnih izpitov za nadzorno tehnične delavce v rudarstvu do drugih izpitov.

V **pedagoško-andragoško izobraževanje** uvrščamo dopolnilno izobraževanje sodelavcev, ki delajo z učenci in pripravniki. Organiziramo seminarje za inštruktorje proizvodnega dela, delovne prakse in pripravništva, seminarje za mentorje pripravnikom... Razvijati želimo tudi področje stalnega pedagoško-andragoškega izobraževanja domačih predavateljev.

V **splošno izobraževanje** štejemo področje tujih jezikov, ki smo ga v zadnjem času zelo razvili, in področje računalništva.

V **izobraževanje za vodenje** štejemo izobraževanje naših vodilnih delavcev po programu Centra za usposabljanje vodilnih delavcev na Brdu, interne seminarje, ki sem jih našela pri vašem prejšnjem vprašanju, in interne seminarje za poslovođe in nadzornike – prejšnji dve leti s psihološko vsebino ("vodenje skupine in delo z ljudmi", "reševanje konfliktnih situacij"), letos pa je bil predstavljen Pravilnik o tehničnih normativih za podzemno pridobivanje premoga.

V **izobraževanje, ki ga organizirajo in izvajajo zunanje institucije**, pa letno usmerimo okrog 130 sodelavcev.

Število sodelavcev, ki jih vključujemo v različne oblike dopolnilnega izobraževanja, iz leta v leto narašča. Pred leti je bilo vanje vključenih 10 % zaposlenih, sedaj pa blizu 30 %.

Ker želimo sodelavcem nuditi kvalitetno izobraževanje, smo poleg slogana podjetja "ČLOVEK – DELO – ZNANJE" postavili še

Podatke o tej ponudbi nam je dal vodja Službe izobraževanja Tine Štajner

svojega: IZOBRAŽEVATI SE NAJ BO PRIJETNO!

Sama pa v zadnjem času največ delam ravno na področju dopolnilnega izobraževanja, zlasti pri izobraževanju za vodenje, in pri razvoju sistema izobraževanja v okviru področja dopolnilnega izobraževanja. Sicer pa še sodelujem v skupini za izdelavo sistema razvoja kadrov, delno pokrivam plansko področje, nekaj nalog pa imam tudi na področju štipendiranja.

Naša služba izobraževanja postaja podjeten ponudnik programov strokovnega usposabljanja in dopolnilnega izobraževanja tudi za druge...

In ne samo ponudnik, temveč tudi organizator izvajanja takšnih programov. Seveda pod firmo RLV.

Konkreten primer takšne njene ponudbe je program strokovnega usposabljanja in dopolnilnega izobraževanja, ki ga je 11. marca poslala Območni enoti Republiškega zavoda za zaposlovanje Velenje in je zdaj že akceptiran, obsega pa strokovno usposabljanje in dopolnilno izobraževanje na tehle osmih področjih:

1. Lesnopredelovalno področje

- priučevanje v lesarstvu (lesar I, lesar II)
- tečaji za delavce v primarni obdelavi lesa (žagar, razrez hlodovine – krojenje, sušenje in lepljenje, površinska obdelava in dodelava)
- tečaj za brusilce orodij iz rezil
- tečaj o konstrukcijah v lesarstvu
- tečaj za upravljalce lesnoobdelovalnih strojev (gaterist)
- usposabljanje za dela v gozdarstvu

2. Kovinskopredelovalno področje

- usposabljanje za delo na kovinsko obdelovalnih strojih CNC
- usposabljanje za serijska dela v kovinski proizvodnji
- usposabljanje za varjenje v serijski proizvodnji (plamensko varjenje, plamensko re-

zanje, obločno varjenje, ročno obločno varjenje, varjenje v zaščitnih plinih, varjenje po postopku MAG, novejši postopki varjenja)

3. Pnevmatika in hidravlika

- uvodni tečaj iz pnevmatike
- krmiljenje pnevmatskih in elektro naprav
- uporaba oljne hidravlike I in II
- vzdrževanje elektro sklopov in naprav industrijske in oljne pnevmatike
- hidravlične naprave I in II

4. Predelava tekstila in čevljarstvo

- usposabljanje za pomožnega tekstilca
- usposabljanje za pomočnika čevljarja

5. Vzdrževanje strojev in naprav

- tečaj za vzdrževanje transportnih strojev
- tečaj za vzdrževanje dvigal
- izpopolnjevanje upravljalcev plinskih naprav

6. Splošno

- usposabljanje za skladiščnike
- sodobno skladiščno poslovanje
- tečaj za upravljalce viličarjev
- tečaj za polagalce talnih oblog (keramičar, parketar)
- prevoz nevarnih snovi
- ravnanje z nevarnimi odpadki – skladiščenje

7. Računalništvo

- osnovni tečaj za uporabo osebnega računalnika (osnove operacijskega sistema MS-DOS, urejevalnik besedil WORDSTAR, delo s preglednicami LOTUS 1-2-3) – 32 šolskih ur
- delo s programskim paketom AUTOCAD – 32 šolskih ur
- delo s bazami podatkov dBASE III + – 12 šolskih ur
- Super Project Expert – računalniško podprto vodenje projektov – 15 šolskih ur
- Paket Word Perfect – 16 šolskih ur

8. Izobraževanje za vodenje

- projektno vodenje – enodnevni seminar
- podjetniški management – večdnevni seminar s temami strateški management, sodobni pristop k organizaciji podjetja, osnovne funkcioniranja marketinga, strateški marketing, kvaliteta izdelka, poslovne finance

Delno je ta program že bil tudi razpisan v Našem času 4. aprila za brezposelne. Bo pa po vsej verjetnosti akceptiran tudi za vključevanje zaposlenih vanj na območju Enot Gospodarske zbornice Slovenije Velenje (to je na območju bivše Savinjsko-sloške gospodarske zbornice, Velenje) – in to v okviru izvajanja razvojno-sanacijskih programov posameznih podjetij na tem območju in v povezavi s temi programi tudi v okviru izvajanja programov razreševanja kadrovskih presežkov.

Podatke o tej ponudbi smo dobili pri vodji Službe izobraževanja Tinetu Štajnerju, med pogovorom z njim o celotnem aktualnem delu te naše službe, ki organizacijsko spada v splošno-kadrovsko skupno službo obratov našega podjetja, z vodjem članom poslovodnega odbora Jankom Luknerjem.

In seveda smo v tem pogovoru slišali še, da ni samo ukvarjanje s to ponudbo in njeno realizacijo, ki naj bi se pričela že prihodnji mesec – tudi v okviru izvajanja razvojno-sanacijskih programov našega podjetja – sedanje večje delo naše službe izobraževanja. Letošnje šolsko leto se je že krepko prevesilo v drugo

polovico in zato ima Služba izobraževanja nič koliko dela tudi na področju štipendiranja. Prav tako na področju delovnega usposabljanja učencev štipendistov, pripravnikov in kandidatov med zaposlenimi za nadzorno-tehnične delavce. Potem je tu še študij zaposlenih ob delu, ki je naslednje veliko delovno področje te naše službe. Njeno delovno področje je "dopolnilno izobraževanje zaposlenih" pa je že tako dovolj predstavila dipl. pedagoginja Aca Poles.

Torej je naša služba izobraževanja razpeta med kar štiri obsežna, da ne rečemo kar preobsežna delovna področja glede na to, da šteje le šest delavcev.

Še s predavanjem dr. Drago Filipič v četrtek, 28. marca, o poslovnih finančah

Na seminarju **podjetniški management** je v četrtek, 28. marca, dr. Drago Filipič predaval o poslovnih finančah.

In pri prvem delu tega dne seminarja naj bi z novinarjem bilo prisotno tudi uredništvo Rudarja, kar se je tudi zgodilo. Še več! S Francem Nežmahom iz Službe izobraževanja sva, kot smo se dogovorili, že okrog pol devetih dopoldne čakala in potlej še kar nekaj časa čakala, kdaj se bo iz mariborske smeri pripeljal dr. Drago Filipič, da se potem s službenim avtom pred njim peljeva proti Vili Široko, da bi vedel, kam sploh naj pride. Še kar nekaj časa pa sva čakala zato, ker je, kot nama je potem povedal, na poti iz Velenja zavil že v ESO namesto v NOP, tam pa so mu tako razložili, kje je sedež RLV, da se je potem spet znašel v središču Velenja. A končno se je vse lepo uredilo – in dr. Filipič se je v Vili Široko lotil teme **poslovne finance**.

Uvodoma se je še predstavil. Pri tem povedal tudi, da je po rodu iz Ljutomerja, da je magistriral iz področja marketinga in financ, doktoriral pa iz monetarnega področja, da si je tudi že kot študent na podiplomskem študiju v letnih počitnicah pridobil praktično strokovno znanje v tujini. In sploh, da se je strokovno precej izpopolnjeval tudi v tujini, na Vzhodu in Zahodu.

Mimogrede – kdor mogoče ne ve, lahko za marketing v leksikonih preberete, da je to načrtovanje in usklajevanje investicij, proizvodnje, prodaje in propagande s potrebami in možnostmi tržišča, za finance pa, da je to gospodarska dejavnost, ki se ukvarja z denarnimi posli, denarnim položajem in denarnimi razmerami in sploh s premoženjem organizacij in posameznikov.

Glede poslovnih, podjetniških financ pa je dr. Filipič v prvem delu svojega predavanja poudaril, da to področje v takšnih prehodih, kot je pri nas prehod od socializma v tržno ekonomijo, postaja vedno bolj pomembno in da je zato treba v podjetju ustvariti klimo, da bo vsaka aktivnost v njem, od vratarske dalje, prej ali slej imela večji ali manjši finančni učinek.

Dr. Drago Filipič pri predavanju v Vili Široko

V odmoru po prvem delu predavanja je koj privolil v tale pogovor za naše glasilo!

Ste imeli možnost, da pri pripravi tega predavanja upoštevate tudi finančno situacijo našega rudnika?

Poslovno leto 1990 je namreč naš rudnik končal s skupno nepokrito izgubo iz let 1989 in 1990 v znesku čez 860 milijonov dinarjev, kar je približno tretjina vrednosti njegovega premoženja. Pri tem pa je v letu 1990 imel skupno okrog 1,7 milijarde dinarjev prihodkov in okrog 2,2 milijarde dinarjev odhodkov.

Kolikor mi je finančna situacija vašega rudnika znana, mi je le iz splošnih informativnih medijev. Verjetno pa jo bom v diskusiji s kolegi, ki so danes tu, še spoznal.

Če so podatki o finančni situaciji vaše firme res taki, kot ste jih navedli, saj njene finančne bilance nisem videl, da bi se prepričal, potem gotovo niso naravnani za optimizem. Druga stvar pa je, kako bo v nadaljevanju izvršen proces pokrivanja izgube.

Država Republika Slovenija bo prek svojega sklada in agencije imela večjo kompetenco pri prestrukturiranju podjetij, ki slabo stojijo, kot pri prestrukturiranju podjetij, ki so dobro stoječa.

Sestavo vašega današnjega poslušalstva poznate?

Malo sem prej pogledal v listo prisotnih in videl, da so prisotni večinoma vodje obratov.

Tudi so med njimi, a v glavnem so tisti, ki so tudi člani naših delovnih skupin za snovanje razvojno-sanacijskih programov ali delovne skupine za razvoj podjetništva. Poleg tega pa je danes pri seminarju prisotnih še nekaj več

naših strokovnih delavcev z gospodarskega področja.

Ste to vedeli že tudi prej, preden ste se lotili priprave predavanja za ta seminar?

Sem, pravzaprav predvidel sem.

Je takih oblik izobraževanja za podjetništvo zdaj pri nas veliko in tudi za takšen krog udeležencev?

Precej se jih je pojavilo in jaz to pozdravljam.

Osebnost, kar se takih oblik izobraževanja tiče, sodelujem tudi pri slovenskem inštitutu za management v Ljubljani, ki ga vodi dr. Rado Bohinc.

Ta inštitut je samostojna slovenska institucija, pravna oseba itd.

Razvoj managementa je naša velika in težka naloga na področju usposabljanja kadrov in prestrukturiranja gospodarstva. In ta inštitut se profesionalno ukvarja s svetovanjem za management, sodeluje z institucijami v tujini in domačimi strokovnjaki na akademski ravni.

Imate že tudi kak pregled nad uspešnostjo takih oblik izobraževanja za management?

Ali staro ozračje v delovnem okolju, v katerega se vračajo ljudje s predavanj in diskusij na takih seminarjih, mogoče ne zadržuje sproti hotenju, ki so se jim zbudila ali okreplila na seminarju, in bi zato morebiti bil učinkovitejši internatski tip takih oblik usposabljanja?

Gotovo že imam neki pregled nad učinki takšnih seminarjev in tako lahko rečem, da so učinki takšnih oblik usposabljanja veliko odvisni tudi od tega – to pravim tudi študentom na predavanjih – koliko ima kdo duha, koliko je razvit "zgoraj v svojem podstrešju".

Za tiste, ki resnično imamo želje, ambicije, da v naši Sloveniji, našem gospodarstvu, kaj naredimo, so gotovo take oblike usposabljanja koristne, ker izobraževanja pravzaprav pri nikomur ni nikoli konec. Tudi mi, ki smo po izobrazbi na akademski ravni, se nenehno sami izobražujemo in tudi zvečer sedimo pri knjigi.

Glede tega, internatski tip takega usposabljanja ali ob delu, pa mislim, da je treba pozdraviti vsako podjetje in vodstvo podjetja, ki se odloči za eden ali drugi tip; nobeden ni škodljiv, kateri je učinkovitejši, pa je vprašanje, o katerem odločajo tudi možnosti podjetja.

Sem pa, kot sem že prej med predavanjem povedal, strahansko vesel, da se je pojavilo toliko takih oblik izobraževanja, saj v našo lepšo prihodnost ne vodijo široke poti, ampak široka obzorja znanja. Pri prehodu v tržno ekonomijo nas res čaka izredno veliko dela, študijskega pa tudi na praktičnem področju, da bi se čimbolj približali razviti Evropi.

Slovenija je tako mala, gospodarsko pa tudi sicer, da moramo – kot velja za

majhna gospodarstva sploh – prelivati relativno dosti večji delež družbenega proizvoda v mednarodno menjavo kot velika gospodarstva, velike države, na primer ZDA, Sovjetska zveza. To pomeni, da se moramo mi sami še bolj odpirati v svet in pri tem sprejemati tisto, kar je dobro za nas, hkrati pa tudi mi kaj prispevati v evropski prostor in v evropsko zakladnico znanja.

R. B.

NAŠA DELOVNA SKUPINA ZA RAZVOJ PODJETNIŠTVA

Pogovor o njej z njenim vodjem dipl. ing. rud. Mitjem Ribaričem

Rudar: Kdo je postavil to delovno skupino ali team, kot tehnični strokovnjaki radi rečete? Kdaj? Kakšna je njena sestava, program dejavnosti in povezanost navzven, izven RLV?

Ing. Ribarič: Postavil jo je poslovodni odbor podjetja, letos januarja, v njej pa so poleg mene:

Kristina Zupanc iz Službe rudarskih škod in investicij,

Anica Zajc iz Splošno-kadrovske službe,

Jože Rovšnik iz razvojnih skupin pri Skupnih službah in

Zvone Markon iz Službe rudarskih škod in investicij.

Program dejavnosti te naše skupine so napotki, ki jih je dobila ob ustanovitvi od poslovodnega odbora in jih lahko strnemo takole:

Organizirati RLV v podjetje, ki bo

sposobno ustvarjati zunanjo realizacijo glede na svoje kapacitete in dejavnosti! Ob organiziranju skupine še nismo definirali oblike takega podjetja, kasneje pa, in sicer takšno, da bi RLV bil nekakšno podjetje mati, vsaj sprva, z majhnimi podjetji hčerami, ki bi bila sposobna bolj ali manj samostojno opravljati gospodarsko dejavnost, bodisi z opravljanjem nekaterih storitev ali proizvodnjo izdelkov za trg.

Obrat HTZ, ki ima svoj tržni program in z njim tudi obstaja na trgu, ta pogoj že precej izpolnjuje. **Peskokop Paka** in **žaga z mizarsko dejavnostjo** v obratu Zunanji dejavnosti naj bi ta pogoj kmalu izpolnila; 1. 7. 1991 naj bi že zaživela kot nekakšni podjetji hčeri. Praktično že ustanovljena pa je družba z omejeno odgovornostjo za upravljanje stanovanj; le imena še nima izbranega, skupščino pa že ima. Delegati RLV v njeni skupščini so Franc Novak, ki je tudi predsednik skupščine, Marjana Zagode, Zvone Markon, Zdenka Jajčević in Stane Breznik. Za vršilca dolžnosti direktorja te družbe pa je postavljen dipl. ing. gradbeništva Venčeslav Tajnik. Vendar manjka še zakonodaja za ureditev pravnega statusa te družbe, kar velja tudi za ustanavljanje prej omenjenih delov RLV kot bolj ali manj samostojnih podjetij. Zato aktivnosti za ustanovitev teh delov RLV kot podjetij potekajo predvsem še na področju marketinga.

Ustanovljeni sta že tudi družbi z omejeno odgovornostjo GOST Velenje (prej Družbeni standard REK Velenje) in GTE Velenje (podjetje za izkoriščanje geotermalne energije v Lajšah pri Soštanju). Vendar naša delovna skupina pri ustanavljanju prve od teh dveh družb ni sodelovala, pri ustanavljanju druge

O tem, ali sindikat RLV oziroma njegovo vodstvo sledi razvoju podjetništva RLV, pa vprašajte predsednika sindikata...

pa le v začetku, in ne sodeluje tudi pri ustanavljanju ERICo Velenje (zavoda za ekološke raziskave v sodelovanju z industrijo).

Kar se tiče samo možnosti za ustvarjanje oziroma povečanje zunanje realizacije, v naši skupini ugotavljamo, da poleg omenjenih imajo možnosti za to še drugi deli RLV; na primer remontne delavnice Jamske mehanizacije, vrtalci in služba za razstreljevanje v Pripravih, z geodetskimi storitvami tudi naši jamomerci. Rudarsko projektno dokumentacijo za druge pa so sposobni izdelovati tudi projektanti v naših skupnih službah.

Rudar: In povezava delovne skupine za razvoj podjetništva navzven?

Ing. Ribarič: Delamo znotraj RLV, tako da se povezujemo s svojimi kolegi, razen pri organiziranju nekaterih izobraževalnih oblik za podjetništvo. Razmišljamo pa, da bi tesneje sodelovali z Inštitutom za management Ljubljana.

Rudar: Lahko navedete še sestavo delovnih skupin za izdelavo posameznih razvojno-sanacijskih programov?

Ing. Ribarič: Seveda!

Za žago z mizarsko delavnico v Zunanji dejavnosti jih izdeluje skupina, v kateri so Kompan, Grebenšek, Budna, Jakelj, Gučkova, Krenkerjeva in Mesarec. **Za Peskokop Paka in Betonarno** v Zunanji dejavnosti jih izdeluje skupina, v kateri so Slatinšek, Vičarjeva in Perhač. Vendar kar se tiče Betonarne, še ni dovolj raziskano, koliko sploh ima možnosti za ustvarjanje zunanje realizacije in s tem postopno transformiranje v bolj ali manj samostojno podjetje. Kolikor je raziskano, prej kaže, da bi jo bilo treba zelo "oklestiti" oziroma reducirati v glavnem le na zmogljivosti, potrebne RLV, tako da bi samo po posebnih naročilih delala tudi za trg.

Vila Široko je za celodnevne seminarje zelo primerna

Za stanovanjsko gospodarstvo pa program transformiranja v družbo z omejeno odgovornostjo izdelujejo Tajnik, Jajčevićeva in Pečovnikova.

Rudar: Razvoj podjetništva RLV po vsem tem, kar ste povedali, izvira pri poslovnem odboru in iz delovnih skupin, ki jih je postavil – vsaj glavno skupino – skupino, ki jo vi vodite. Kaj pa sindikat RLV oziroma njegovo vodstvo, ali kaj sledi temu razvoju in skuša uveljaviti interese delavcev pri njem?

Ing. Ribarič: To pa vprašajte Kožarja, predsednika sindikata!

Rudar: Vi ste drugače tehnični vodja Jamskih gradenj.

Kaj pa je zdaj pri delu v Jamskih gradnjah najbolj aktualno?

Ing. Ribarič: V Jamskih gradnjah nas je zdaj zaposlenih 175, naša glavna dela pa so zdaj:

- izdelava severne talninske zveze v okviru programa odpiranja jame Šoštanj – I. faza
- dokončevanje črpalnice na koti – 117 metrov centralnega dela jame Preloge
- izdelava transportne proge v centralnem delu jame Preloge v okviru programa priprav na nadaljnje odkopavanje premoga v južnem krilu in centralnem delu jame Preloge.

Glede izdelave omenjene zveze naj povem, da smo pri njej uporabili nov tehnološki postopek izdelovanja jamskih prog, ki ga je razvila razvojna skupina pri Skupnih službah za področje tehnologije podpiranja jamskih prog, katere vodja je mag. Evgen Dervarič, aplicirala pa po tem delovna skupina, v kateri so poleg mene bili še Boris Doblšek, ki je tudi delavec našega obrata, ter Pavel Skornšek in Darko Kazija iz rudniške elektrostrojne službe.

Glavni prednosti tega novega tehnološkega postopka pa sta za več kot 100 % izboljšanje napredka pri izdelavi jamskih prog in za okrog 44 % zmanjšani stroški izdelave.

ln še tole o zvezi, pri izdelavi katere smo uvedli to novost: izdelovati smo jo začeli v marcu leta 1988 in je že izdelali okrog 800 metrov.

Poleg naštetih glavnih pa imamo še vsepovsod po jami razna sidranja in druga manjša dela. Potem, recimo, še sanacijo 7. nadkopa v južnem krilu jame Preloge itd.

Ko bo priprava št. 6 naredila preboj proti južni talninski zvezi, pa naj bi tudi v tem področju izdelovali progo tako, kot izdelujemo severno talninsko zvezo. Se pravi, z uporabo omenjenega novega tehnološkega postopka in izdelovanjem tlaka proge popolnoma mehanizirano s paneli; to je z armiranimi betonskimi talnimi ploščami, ki jih nabavljamo pri Kogradu v Dravogradu.

Vendar to ni edina novost pri našem delu, saj pri vseh tehnoloških postopkih iz-

delave jamskih prog poskušamo uvesti kaj novega; pri gradnjah z betonom nekaj sami, na splošno pa v sodelovanju z omenjeno razvojno skupino.

Sploh si prizadevamo, da bi z uvajanjem nove mehanizacije in tehnoloških postopkov čimbolj humanizirali in hkrati racionalizirali delo v našem obratu. Saj je naše programsko geslo: kvalitetna izdelava vseh jamskih objektov!

R. B.

Obvestilo Ljubljanske banke – Splošne banke Velenje, d.d.

Vaša banka – Ljubljanska banka, Splošna banka Velenje, d.d. – vam od 8. 4. 1991 dalje obrestuje vaša dinarska sredstva po navedenih, največjih možnih letnih obrestnih merah:

Tekoči računi občanov	17 %
Žiro računi občanov	17 %
Hranilne vloge na vpogled	20 %
Hranilne vloge, vezane nad 12 mesecev	55 %
Hranilne vloge, vezane nad 24 mesecev	58 %
Hranilne vloge, vezane nad 36 mesecev	60 %
Depoziti, vezani nad 1 mesec	35 %
Depoziti, vezani nad 3 mesece	
– depoziti do 50.000,00 din	42 %
– depoziti od 50.000,00 din do 100.000,00 din	45 %
– depoziti nad 100.000,00 din	48 %
Depoziti, vezani nad 6 mesecev	
– depoziti do 50.000,00 din	42 %
– depoziti od 50.000,00 din do 100.000,00 din	45 %
– depoziti nad 100.000,00 din	48 %
Depoziti, vezani nad 12 mesecev	55 %
Dovoljena prekoračitev stanja na TR	60 %
Nedovoljena prekoračitev stanja na TR	90 %

Srečno!

GLOBOK POSEG

Zobozdravnik pravi pacientu:

"Samo malo še potrpite, da vam spravim ven še zadnji košček plombe!"

"Hm... Ne verjamem, da je to plomba. Toliko ste vrtali in kopali, da je to najverjetneje gumb z ovratnika na moji srajci," dahne v odgovor pacient.

MOŽNO JE

Gorenjc se odloči za obisk naravoslovnega muzeja. Seveda pri blagajni zahtevajo, da plača vstopnino, kljub temu pa upajoče vpraša:

"Ali bi mogoče lahko vstopil brezplačno?"

"Lahko, lahko, če dovolite, da vas pripravijo," odvrne blagajnik.

Z zadnje redne seje obratnega delavskega sveta Zunanje dejavnosti

NA NJEJ SO REKLI O PODJETNIŠTVU

Član našega poslovnega odbora

Janko LUKNER: Poslovni odbor je imenoval posebno delovno skupino za razvoj podjetništva, ki jo vodi Ribarič. Ta skupina je potem imenovala podskupine in v dveh so tudi ljudje iz vašega obrata, Zunanje dejavnosti. Razvoja podjetništva smo se pač morali lotiti zaradi zmanjšanja proizvodnje premoga in pojava presežka ljudi v rudniku zaradi zmanjšanja proizvodnje, ki se kaže tudi v programih dejavnosti vašega obrata.

Cilj je, da bi nekateri deli – mizarstvo, gradbeni del – Zunanje dejavnosti 1. julija postali družbe z omejeno odgovornostjo ali delniške družbe. Lažja pot bi verjetno bila, da postanejo družbe z omejeno odgovornostjo. Omenjene delovne skupine imajo nalogo, da preverijo, ali obstajajo pogoji za to, da se ne bi zgodilo, da bi imeli samo drugačno organizacijsko obliko, kaj bo iz nje prišlo, pa ne bi vedeli. Se pravi, da smo pravočasno postavili delovne skupine za pripravo programov in ugotovitev pogojev za organizacijo posameznih posebnih delovnih enot oziroma podjetij.

Lahko bi kdo rekel: zakaj organizirati posebna podjetja, ker končno poznamo tudi drugačne organizacijske modele podjetništva; recimo profitne centre ali nekaj drugega? Res je, vendar v poslovnem odboru mislimo, da je nujno, da se nekaj premakne tudi v glavah ljudi, da bodo spoznali, da je treba kapacitete v celoti izkoristiti, ker na račun rudnika oziroma premoga se bo čedalje slabše živelo. Zato smo se lotili organiziranja posebnih podjetij. Saj dokler bi imeli vse podjetništvo v enem podjetju, bi obravnavali vedno eno problematiko, enega podjetja, rudnika, ne pa toliko drugih delov cele organizacije.

O obliki teh posebnih podjetij bomo še razpravljali, verjeto pa bodo to, vsaj v prvi fazi, družbe z omejeno odgovornostjo.

Danes (8. aprila) smo se v poslovnem odboru odločili tudi, da bomo konec maja organizirali skupaj z Inštitutom za management Ljubljana seminar za naše delovne skupine, ki se ukvarjajo z razvojem podjetništva in razvojno-sanacijskimi programi, na katerem bomo dokončno določili, kakšne oblike naj bi bila podjetja, ki naj bi jih ustanovili. Če bodo to družbe z omejeno odgovornostjo, potem bodo lastninsko še vedno v glavnem rudniška, drugače pa bodo delniška in bodo imela nove lastnike, delničarje, lastnike delnic pri njih. Ne pride pa to v poštev za RLV kot energetska

S fotoaparatom ujeti

podjetje, ker energetska podjetja so posebne- ga družbenega interesa.

Z usmeritvijo v tako podjetništvo si omogoča- mo tudi pridobivanje dodatnega denarja od Republiškega zavoda za zaposlovanje za za- gotavljanje novih delovnih mest. Pogoj pa so razvojno-sanacijski programi in te naj bi pri- pravile te naše delovne skupine. Od njih torej pričakujemo pripravo programov novih izdel- kov in določitev pogojev za organiziranje de- lovnih organizacij za uresničevanje teh prog- ramov, ki bi se lahko same preživljale in rast- le, ne pa da bi v kakšnih treh mesecih po ustanovitvi propadle, šle v stečaj, in bi zapos- leni v njih ostali brez dela.

Pri RLV hočemo ustanavljati firme ne zato, da bi imeli manj zaposlenih, ampak da bi več ljudi imelo delo.

Te organizacijske oblike, ti prijemi, so nujni, kot sem že prej dal vedeti, prvič za motivacijo ljudi za drugačno mišljenje in delo, drugič pa zaradi možnosti še drugačnega pridobivanja denarja v RLV.

Vodja delovne skupine za razvoj pod- jetništva Mitja RIBARIČ:

Z delom naših skupin za razvoj podjetništva in izdelavo raz- vojno-sanacijskih programov smo zdaj na pol poti do cilja in ugotavljamo, da imamo pri de- javnosti Peskokopa Paka, žage, mizarstva iz- redno velike tržne prednosti pred drugimi, in to v tem, da imamo v teh dejavnostih malo za- poslenih ter velike tehnične in surovinske ka- pacitete.

V žagi za mizarstvom je surovinska osnova jamski les, ki ga nabavljamo v velikih količi- nah in zato ceneje kot drugi predelovalci lesa. To pa je treba izkoristiti in v tej smeri bodo za- posleni morali spremeniti miselnost.

Trg se nam na področju žage z mizarstvom odpira za programe masivnih izdelkov iz lesa.

Približno vemo, kolikšni bi bili naši proizvodni stroški na tem področju, morali pa bi jih še re- ducirati; z večjo produktivnostjo in tudi z razši- ritvijo programa predelave in še kakšno inve- sticijo v mizarstvo delavnico in žago, da bi les bil čimbolj vrednoten.

Precej optimistično smo nastrojeni udeleženci pri pripravljanju podjetniških programov na tem področju. Vidimo, da se z vami dá delati. Tempo dela je res hiter, napet, a naše razpo- loženje tako, da se bo dalo doseči cilje. Tudi "tržniki", ki ste jih sami postavili, so vztrajni in so zdaj tudi vaš edini kontakt s trgom. Prvi rezultati so že tudi tu. Dobivamo informac- je, kaj delati, da bo mogoče prodati, in za koga in kje delati.

Za motiviranje pa bo potreben čim večji pretok informacij med zaposlenimi o vsem tem.

Kakšna družba naj bi bila žaga z mizarstvom, z omejeno odgovornostjo ali delniška, še ni znano — vzrok tega je pri zakonodaji.

Janko LUKNER: Gotovo bo šlo za neko

prehodno obdobje, ko bomo v RLV zagotav- ljali, da bo firma za lesni program obstajala.

Za Peskokop Paka je problematika že zdaj bolj ali manj razčiščena. Glede Betonarne pa je treba še razčistiti, ali njene storitve organi- zirati v tej enoti ali drugi enoti.

Predsednik obratnega delavskega sveta Franc ŠPEGEL:

Na trgu imamo možnost, da se uveljavimo, samo cena naših izdelkov je pogoj. Važen je postal dinar, koliko kaj stane — potem šele drugo. Včasih je bil prvi pogoj kvaliteta, in kdor je imel kvalitetnej- še blago, ga je prej prodal, a danes je pred- vsem važen dinar.

Mitja RIBARIČ: Gotovo. Surovina pri va- šem proizvodnem programu za trg bo cenejša in zato bodo tudi izdelki cenejši. Bo pa treba poskrbeti še za kvaliteto, ker veliko proizvajal- cev cenejših izdelkov je že znanih na trgu, vi pa še niste.

Obratovodja Zunanje dejavnosti Mar- ko KOMPAN:

Do zdaj razen naše mizarске delavnice in peskokopa res nismo bili znani na trgu in smo zato vsakomur na njem novi in on nam, iz tega pa izvira neka obojestranska nezaupljivost. Špegel je dva, tri tedne hodil naokrog in glede na to, kar je povedal, lahko rečem: prva naročila za naš lesni program se že kažejo. In pri teh prvih naročilih ne bomo smeli delati napak.

Dela se bomo morali precej drugače lotiti: kvaliteta in cena morata postati naša prva skrb, in kar se tiče cene, lahko rečem, se lah- ko na tržišču pogovarjamo.

Možnosti za prodor na trg torej imamo. Bomo pa podjetniško organizirani v drugi vlogi kot dozdaj — posel bo za nas dokončan, ne ko bomo toliko in toliko samo naredili, ampak ko bomo narejeno tudi prodali in dobili plačano. To je tisto, kar bo za nas glavna sprememba!

Janko LUKNER: Če v RLV ne bi naredili nič podjetniško razvojno-sanacijskega, bi jutri vsi lahko bili brez dela.

Premog moramo poceniti — v Zasavju, reci- mo, so precej na slabšem kot mi ravno zato, ker se niso v to dovolj usmerili.

Lahko bi rekli, da nas je glede na to, koliko denarja, plače dobimo za tisto, kar rudnik na- redi, vseh, tudi tule, preveč.

Cilj RLV je: ohraniti tista delovna mesta oziro- ma toliko delovnih mest, kolikor jih je dosti. Če to naredimo, smo naredili ogromno — kapaci- tete bodo v celoti izkoriščene in zaposleni za- posleni ...

R.B.

Potem ko sta socializem, predvsem pa druž- bena lastnina dajala kruh (ki, mimogrede, niti ni bil tako tenak) 20 milijonom Jugoslovčanov, smo lani kar naenkrat ugotovili, da brez trans-

formacije družbene lastnine v lastnino z zna- nim lastnikom reforma, ki naj bi zagotovila večjo uspešnost gospodarstva, ni mogoča. Manj ali bolj previdna opozorila posamezni- kov, da se z načrtovano privatizacijo vračamo v kapitalizem 19. stoletja s prvobitno akumula- cijo kapitala, so bila ostro zavrnjena ali pa ustavljena, še preden so lahko prišla do ušes javnosti. Prav tako so izzvenela v prazno opo- zorila, da ni velikega števila interesentov za nakup, še manjše pa je število plačilno spo- sobnih kupcev. Nizka knjigovodska vrednost podjetij je, ob različnih variantah odkupa pod- jetij, ne da bi njihovi kupci morali dejansko vplačati en sam dinar, takšne ugovore podpi- rala. Tudi teze o nujnosti in možnostih krediti- ranja nakupa podjetij in o delavskem delni- čarstvu so takšne ugovore zadušile že v kali, informacije o divjih privatizacijah pa so bile ocenjene kot pretirane.

Napovedi posameznikov, da naš pristop k pri- vatizaciji spodbuja negativne pojave, kot so ti- ho pristajanje na prodaje podjetij domačim in tujim interesentom ob ugodnejših pogojih, tiho pristajanje na divjo privatizacijo s strani za- poslenih ali managerjev posameznih podjetij, razprodaje tujcem, omogočanje bogatenja po- sameznikov skozi neizgrajeno davčno politič- ko, predvsem pa brez nadzora, dajanje se- danje družbene lastnine posameznikom ali skupinam zaradi »zaslug« v preteklosti, njho- ve izobrazbe, položaja v družbi, itd., so se uresničile.

So odgovorni sploh kdaj razmišljali o »pravični privatizaciji«?

Pravzaprav ne. Popolnoma osamljene so namreč ostale pobude, da če ne želimo, da bi se novi svet ali novi sistem izkazal kot sistem goljufij — vlada ne bi smela dopustiti nobene prodaje ali transformacije družbene lastnine pod realno vrednostjo: pa naj se podjetja pro- dajajo delavcem, tujim ali domačim pravnim in fizičnim osebam.

Pri izpolnjevanju te zahteve pride do vsebins- kih problemov, in sicer zaradi zahteve po hitri privatizaciji, ob hkratnem pomanjkanju denar- ja za nakup, slabem poslovanju večine naših podjetij, ob velikem angažiranju osnovnih sredstev (zemljišč, objektov), ki pa ne dajejo nikakršnih donosov. V čem je problem in kako ga strokovno in "politično" rešujemo?

Da bi lahko pojasnili razmišljanja, moramo po- seči v ekonomsko logiko:

Za določanje vrednosti podjetja niso odločilna sredstva, s katerimi razpolaga določeno pod- jetje, temveč pričakovani dobiček in zahteva- na pričakovana donosnost. Vendar pa večina naših podjetij v tem trenutku (in že dalj časa v preteklosti) slabo posluje...

(Alenka Žnidaršič Kranjc, doktorica poslovno organizacijskih znanosti, v članku Lastninska transformacija ali nova revolucija — Naši razgledi, 5. april 1991)

deli omizja udeležencev

te seje delavskega sveta

Zunanje dejavnosti

V pomenku za glasilo je o sebi, svojemu delu in življenju povedal

ANTON VEDENIK, STROJNI DELOVODJA, ZAPOSLEN V JAMSKI MEHANIZACIJI

— Rojeni ste bili 8. januarja 1949 v Gubnem blizu Šmarja pri Jelšah. Kakšen kraj je to — vas, zaselek? Kaj so bili vaši starši? Vas je bilo v družini več otrok? Kako ste živeli? Ste še v stikih z rojstnim krajem?

"Gubno je vas na Kozjanskem, kar ravninska. Moji starši so bili kmetje in ne živijo več; oče je že leta 1954 umrl za boleznijo, za katero je med vojno zbolel v Nemčiji, mama pa leta 1975.

V družini nas je bilo enajst otrok in devet nas je še živih, trije bratje in šest sester, dva brata pa smo izgubili v prometnih nesrečah — enega že tam nekje v petdesetih in enega v sedemdesetih letih.

Kljub temu, da smo imeli srednje veliko kmetijo, pa smo zaradi toliko otrok v družini doma živeli precej skromno in trdo; tudi z dninami po kmetijah v okolici smo si morali pomagati, da smo se preživeli. Največ bremena za preživetje družine pa je nosila mama, ker oče ni bil zdrav in je tudi kmalu umrl. Njej se moramo otroci zahvaliti za skrb in spodbude, da smo si razen dveh sester vsi pridobili poklicno izobrazbo.

Doma na naši kmetiji je zdaj sestra z družino, starejša od mene, ki sem bil predzadnji otrok v družini. Gospodinja je in kmetuje, mož pa ima še nekaj malega mizarske obrti. In še zdaj, ko imam že svoj dom in družino, večkrat grem na obisk k njej, s celo družino."

— Leta 1967 ste dovršili v Velenju poklicno šolo in postali kvalificirani rudar strojnik. Kako to, da ste si za pridobitev izobrazbe za delo in življenje izbrali ravno Velenje in vrh tega še v rudarski šoli?

"V Velenje in rudarsko šolo v Velenju sem jo ubral po stopnjah starejšega brata Franca, ki je takrat, ko sem se jaz odločil za poklic, že nekaj let bil rudar v RLV, zdaj pa je že upokojen, a še vedno Velenjčan, poleg še ene sestre.

V rudarski poklic pa me je vlekla tudi brezplačna šola zanj, ker takrat je kvalificiranih delavcev v rudarstvu še precej primanjkovalo in je zato izobraževanje za rudarske poklice v Velenju v celoti bilo zastoj. To pa mi je kot otroku, ki je odraščal v skromnih razmerah, seveda tudi veliko pomenilo.

Učenci za poklice v rudarstvu pri velenjskem šolskem centru, ki smo bili doma iz oddaljenih krajev, smo takrat vso oskrbo v času šolanja imeli še pri rudarskih družinah v stolpnici ob Jenkovi cesti v Velenju pod zdajšnjim rudarskim samskim domom. Saj pravega doma učencev velenjski šolski center takrat še ni imel. Jaz, recimo, sem tako bil v času šolanja v oskrbi pri rudarskih družinah Umek, Pogorevc, Zrimšek in tudi pri Ferenčakovih, starih moje bodoče žene, vendar pa tedaj, ko je bila še osnovnošolska najstnica, še pomislil nisem, da bi kdaj lahko bila zakonski par."

— Izobrazbo za poklic strojnega delovodje ste si pridobili leta 1981, torej skoraj poldrugo desetletje pozneje kot izobrazbo za poklic rudarja strojnika, in to pri srednji kovinarski šoli v Mariboru. Kaj vas je sploh napeljalo k odlo-

čitvi, da si pridobite višjo strokovno izobrazbo, in še z izobraževanjem ob delu, kajne?

"Za strojnega delovodjo sem se začel šolati ob delu, in to potem, ko sem se leta 1978 poročil; kot sem že omenil, s hčerko Ferenčakovih, pri katerih sem bil v celotni oskrbi med šolanjem za rudarskega strojnika — Danijelo, po poklicu ekonomsko tehniko.

Se pravi, da je bil vzrok moje odločitve, da se še bolj strokovno izobrazim, začetek odgovornejšega družinskega življenja.

Naprej pa sem se šolal kar v Velenju, ker je takrat srednja kovinarska šola v Mariboru imela dislocirani oddelek v Velenju."

— V RLV ste se zaposlili 5. julija 1967; takrat potemtakem, ko ste dovršili poklicno šolo v Velenju. Na katerih delovnih mestih vse pa ste do zdaj delali?

"Po zaposlitvi v RLV sem 5 let delal pri skupini delavcev v jami za opravljanje montažnih del pri jamskem vodovodu. Nato sem se — tudi zaradi interesov drugih, da kot perspektiven atlet še naprej gojim atletiko pri Atletskem klubu Velenje — zaposlil v Sipaku in 12 let delal v njem.

V Sipaku sem najprej bil skupinovodja stiskalničarjev v orodjarni, ko sem dokončal delovodsko šolo, pa tehnolog v operativni pripravi dela.

V RLV sem se zopet zaposlil leta 1985, to pa tako, da sem se prijavil za razpisana dela in naloge vodje skupine za pripravo materialov v Strojnem remontu Jamske mehanizacije. Ta dela in naloge — v Jamski mehanizaciji pravimo, da so to nadzorniška dela in naloge na deponiji Strojnega remonta — sem opravljal 5 let, sedaj pa sem operativni tehnolog Strojnega remonta."

— Kakšen je povprečen delovni dan na vašem sedanjem delovnem mestu?

"Moje sedanje delo je iz dneva v dan precej drugačno in zadnje čase zaradi finančne situacije, v kakršni je RLV, terja še posebno prožnost. Precej rezervnih delov za jamsko mehanizacijo namreč moramo v Strojnem remontu zdaj izdelati sami, dokler RLV še ni imel tako hudih likvidnostnih težav, kot jih ima sedaj, pa smo jih skoraj vse lahko dali v izdelavo ESO ali še katerim drugim podjetjem. Tako pa zdaj podjetju tudi precej denarja prihranimo. Vendar večji obseg naše lastne izdelave rezervnih delov terja tudi večjo tehnološko disciplino pri našem delu.

V Strojnem remontu smo razvili tudi svojo kontrolo kakovosti dela in materialov, bi pa si morali še posodobiti strojni park in dvigniti izobrazbeni nivo zaposlenih pri strojnih obdelavah, da bi kvaliteta našega dela res ustrezala vsem normativom in standardom. A za korenito posodobitev strojnega parka, žal, ni denarja, potrebno strokovno usposobljenost kadra pa si poskušamo zagotavljati z izobraževanjem delavcev, ki ga organizira Služba izobraževanja RLV. Zaradi slabih tržnih razmer za proizvodnjo premoga in vztrajanja celotnega RLV pri osnovnem poslovnem načelu 'Človek, delo, znanje!' namreč kakšnih novih delavcev ne moremo zaposliti, večino štipendistov RLV pripravnikov, ki jih dobi cel obrat Jamska mehanizacija za izravnavo naravnega odtoka delavcev, pa poberejo njegovi jamski deli in tako v zunanji delih obrata dobimo le malo novega mladega kadra.

Torej moramo pri delu shajati z zaposlenimi, ki jih imamo; pač tako kot zdaj večinoma povsod v RLV. Od tega odstopamo le, kadar je treba posamezne delavce jamskih delov obrata Jamske mehanizacije zaradi zdravstvenih razlogov začasno zaposliti v zunanji delih obrata.

Ukvarjanje z atletiko mi je omogočilo tudi, da sem bil celo v domovni mafiji

Povsem drugače kot nekoč se moramo v zdajšnji finančni situaciji RLV obnašati tudi pri nabavi materialov in rezervnih delov, ki jih sami ne moremo izdelati. Saj zalog ne smemo in ne moremo ustvariti več kot za sproti. Da jih je res za sproti, pa terja od nas nič koliko načrtnega evidenčnega dela in sodelovanja z delavci nabavnega oddelka Ekonomsko-komercialne službe RLV, torej z 'Močilnikovi ljudmi', kot pravimo; s Kadličkom, Krenkerjem, Godcem, Mežo in še drugimi. Potrebe po nujni čim prejšnji zagotovitvi posameznih rezervnih delov za stroje v jami zadovoljujemo celo tako, da Strojna služba — jama našega obrata v jami razišče možnosti za začasno premontažo iskanega dela iz enega stroja v drug stroj v istem delu jame ali v čisto drugem delu, če ne gre drugače, in potem premontažo tudi kar opravi.

Koliko smo v vseh teh naših prizadevanjih in pri delu sploh uspešni, pa še največ povedo pritožbe čez naše delo — in iz jame veliko pritožb čez naše delo ni. Svoje delovne obveznosti potemtakem izpolnjujemo.

Ne delamo pa izključno samo za jamske ali še za druge obrate RLV, ampak nekaj tudi za različna druga večja podjetja in zasebnike. Za to imamo zmogljivosti predvsem pri strojni obdelavi in poseben urnik.

V okviru naše dejavnosti navzven izdelujemo, na primer, hidravlične elemente za Sipak, predvsem pa za zasebnike. Poleg tega za zunanje naročnike izdelujemo priključke za visokotlačne cevi pri gradbenih strojih, ker imamo za izdelovanje priključkov te vrste mi tudi specialni stroj.

Precej delamo tudi za premogovnik Senovo in celjsko cestno podjetje pa še vedno tudi za rudnik živega srebra Idrija, vendar ne več toliko kot prej, ko je bil še živ rudnik. In tudi s premogovnikoma Laško in Kanižarica smo še v delovnih stikih; s Kanižarico posebno od takrat, ko je vanj vdrila voda in ga preplavila in smo mu mi posodili cevi in črpalke za saniranje posledic vdora vode.

Vendar navzven je naš del obrata Jamske mehanizacije seveda dejaven le toliko, kolikor svojih kapacitet ne izkoristi z delom za potrebe v RLV."

— Vaše zadovoljstvo in nezadovoljstvo s strokovno izobrazbo, ki ste si jo pridobili, in z delovnim statusom v RLV, ki ste ga dosegli?

"V svojem poklicu se še želim izpopolniti, si

pridobiti še dodatno strokovno znanje. Zato sem bil lani tudi na osnovnem tečaju za uporabo osebnega računalnika, ki ga je služba izobraževanja našega podjetja organizirala v Centru srednjih šol Velenje.

Dodaj sem bil tudi še na vsakem zagrebškem velesejmu sodobnih strojev za kovinske obdelave; pač zato, da sledim tehničnemu napredku na tem področju, ker je to pri mojem poklicnem delu tudi nujno.

S svojim sedanjim delovnim mestom in sploh s delovnim statusom, ki sem ga dosegel, pa sem zadovoljen."

— Glede na to, kar vem o vas, pa bi rekel, da si življenja nikoli niste reducirali samo na službo in nadaljnje izobraževanje in usposabljanje zanje.

S čim vse ste se in s čim se še ukvarjate ob službi?

"Zelo dolgo sem se veliko ukvarjal z atletiko; bil sem tekač na dolge proge, v Velenju sploh eden prvih.

Za atletiko me je najprej navdušil Lojze Osteršek, še bolj pa potem Tine Štajner; oba sta, kot najbrž veste, atletska delavca, ki sta drug za drugim dala impulze za začetek in razmah klubskega organiziranja ukvarjanja z atletiko v Velenju, le da jih je Tine Štajner dal tako, da je bil in je potem vse do danes ostal eden od stebrov klubske atletike v Velenju.

V letih mojega najintenzivnejšega ukvarjanja z atletiko sem kot član ekipe Atletskega kluba Velenje sodeloval pri številnih tekaških tekmovalnih na dolge proge. Naša ekipa je bila vsako leto tudi med ekipami, ki so se udeležile teka mladih v okviru 'pohoda ob žici okupirane Ljubljane', kasneje preimenovanega v 'pohod po poteh partizanske Ljubljane'. In enkrat je pri tem teku tudi zmigala. Udeleževali pa smo se še številnih drugih atletskega kluba Velenje sodelovanj po vsej državi. Poleg tega pa raznih prvenstev in mednarodnih atletskega tekmovalnih doma in v tujini.

Jedro atletov tekačev Atletskega kluba Velenje so takrat poleg mene in še nekaterih drugih tvorili Koselj, Balek s Ptujja, Žekš, Šverčeva, Hojan in Grošelj.

Kot član ekipe AK Velenje sem bil celo na Siciliji. To je bilo pred kakšnimi desetimi leti, ko smo sodelovali pri teku sv. Agate v Catani, pristaniškem mestu ob vznožju vulkana Etna in upravnem središču na vzhodu Sicilije.

Rečeno za šalo, ukvarjanje z atletiko mi je torej omogočilo tudi, da sem bil celo v domovini mafije.

Druga moja strast, ki pa me še ni nič minila, saj ukvarjanje s tekmovalno atletiko sem ob vpisu v delovodsko šolo precej opustil, je šah. Pri šahu sem drugokategornik in v njem še vedno veliko tekmujem. Kot član ekipe RLV, v kateri so poleg mene skoraj vedno še Cvar, Brešar in Matko, in kot član ekipe Šaleškega šahovskega kluba."

— Poročili ste se, kot ste povedali, leta 1978 in imate tako zdaj že trden dom in družino; kolikor vem, tudi dva otroka — leta 1979 rojenega sina Primoža in leta 1983 rojeno hčer Mojco.

Kako pa ste zadovoljni s svojim družinskim življenjem in kakšne so morebitne skrbi vas in vaše družine glede prihodnosti?

"Žena je zaposlena v Ljubljanski banki — Splošni banki Velenje. Sin je osnovnošolec petega in hči prvega razreda. Imamo lepo 3-sobno stanovanje v enem od rudniških blokov v Šaleku. Vsi se ob svojih rednih zunajdružinskih obveznostih še s čim ukvarjamo. Jaz sem še tudi član sodniškega zbora pri Atletskem klubu Velenje. Žena razume moje nagnjenje za atletiko in šah. Tudi to, da sina spod-

bujam h gojenju atletike in da on to jemlje resno, saj je že član pionirske selekcije tekačev AK Velenje in dosega že kar dobre tekmovalne rezultate. Torej nimam vzroka, da z družinskim življenjem ne bi bil zadovoljen. V prostem času grem večkrat šahirat tudi v Delavski klub ali pa na trim na mestni stadion.

Vsi v družini radi obiskujemo tudi mojo rojstno domačijo na Kozjanskem. Kdaj pa kdaj obiščemo tudi ženina starša v Velenju; očeta Ferencaka, zdaj starega že 82 let, in mamo, staro 65 let.

Pri sestrični družini na mojem domu na Kozjanskem sta sin in hči tudi na poletnih počitnicah.

Včasih gremo z družinskim avtom tudi na kakšen izlet.

Nekaj časa porabim tudi za civilno zaščito v krajevni skupnosti Šalek, ker sem načelnik civilne zaštite v njej. Pred leti sem ga precej porabil tudi za aktivnosti v zvezi komunistov, saj takrat, ko sem bil zaposlen v Sipaku, sem bil tudi sekretar njene osnovne organizacije v njem. Zdaj pa nisem več član kakšne politične organizacije. Sem pa aktiven v Sindikatu RLV, in sicer kot eden od sindikalnih zaupnikov v sindikalni podružnici našega obrata, Jamske mehanizacije, katere predsednik je Branko Smagaj.

Menim, da je Sindikat RLV kar uspešen, saj smo se prek njega delavci RLV lahko vključili tudi v odločanje o organiziranju in konstituiranju RLV kot podjetja.

Smiselna je bila tudi ustanovitev obratnih delavskih svetov in obratnih sindikalnih podružnic v RLV. Tako smo namreč ustanovili bolj prepusten sistem informiranja v podjetju, kot bi ga imeli drugače. In tudi pri tem je sindikat podjetja imel besedo.

Moje skrbi in skrbi moje družine glede prihodnosti?

Ce ste me po tem vprašali zato, da bi povedal, kako gledam na vse, kar se dogaja po Jugoslaviji, lahko rečem le, da me boli, da se toliko kregamo!

V okolju, iz katerega izviram, nikoli nismo poudarjali, kakšne nacionalnosti je kdo ali kakšnega političnega ali verskega prepričanja.

Sem proti temu, da bi nas Slovence kdo izkoriščal, in menim, da se to da tudi urediti, a le z dogovori, ne pa s silo — in s trdim delom vseh."

R. B.

Naše letošnje delavske športne igre

RAZPIS TEKMOVANJA V MALEM NOGOMETU

I. liga

1. kolo — v četrtek, 18. aprila

Klasirnica : J. Pesje
J. mehanizacija : J. Preloge
J. transport : J. Škale

2. kolo — v četrtek, 25. aprila

J. Pesje : J. Škale
J. Preloge : J. transport
Klasirnica : J. mehanizacija

3. kolo — v četrtek, 9. maja

J. mehanizacija : J. Pesje
J. transport : Klasirnica
J. Škale : J. Preloge

4. kolo — v četrtek, 16. maja

J. Pesje : J. Preloge
Klasirnica : J. Škale
J. mehanizacija : J. transport

5. kolo — v četrtek, 23. maja

J. transport : J. Pesje
J. Škale : J. mehanizacija
J. Preloge : Klasirnica

Prva tekma vsakega kola bo ob 17.00, druga tekma ob 17.45 in tretja tekma ob 18.30 — vse pa na igrišču Osnovne šole Antona Aškercer Velenje.

II. liga

1. kolo — v ponedeljek, 15. aprila

Zračenje : Priprave
Skupne službe : J. gradnje
HTZ : Zunanji obrati

2. kolo — v ponedeljek, 22. aprila

Priprave : Zunanji obrati
J. gradnje : HTZ
Zračenje : Skupne službe

3. kolo — v ponedeljek, 6. maja

Skupne službe : Priprave
HTZ : Zračenje
Zunanji obrati : J. gradnje

4. kolo — v ponedeljek, 13. maja

Priprave : J. gradnje
Zračenje : Zunanji obrati
Skupne službe : HTZ

5. kolo — v ponedeljek, 20. maja

HTZ : Priprave
Zunanji obrati : Skupne službe
J. gradnje : Zračenje

Prva tekma vsakega kola bo ob 17.00, druga tekma ob 17.45 in tretja tekma ob 18.30 — vse pa na igrišču Osnovne šole Antona Aškercer Velenje.

Liga veteranov

1. kolo — v ponedeljek, 15. aprila

J. mehanizacija : J. Škale
Klasirnica : J. Preloge
Priprave : Praktično izobraž.

2. kolo — v ponedeljek, 22. aprila

J. Škale : Praktično izobraž.
J. Preloge : Priprave
J. mehanizacija : Klasirnica

3. kolo — v ponedeljek, 6. maja

Klasirnica : J. Škale
Priprave : J. mehanizacija
Prakt. izob. : J. Preloge

4. kolo — v ponedeljek, 13. maja

J. Škale : J. Preloge
J. mehanizacija : Praktično izobraž.
Klasirnica : Priprave

5. kolo — v ponedeljek, 20. maja

Priprave : J. Škale
Prakt. izob. : Klasirnica
J. Preloge : J. mehanizacija

Prva tekma vsakega kola bo ob 17.00, druga tekma ob 17.30 in tretja tekma ob 18.00 — vse pa na igrišču Osnovne šole Gustava Šiliha Velenje.

Za ekipe I. in II. lige je tekmovalni čas 2-krat po 20 minut, za ekipe lige veteranov pa 2-krat po 15 minut. Vsaka ekipa mora imeti poleg vratarja 5 igralcev. Igrišči sta asfaltni, zato je na njima dovoljeno igrati le v copatih. Vse ekipe morajo igrati tudi v dresih in imeti vsaka svojo žogo. Mreži namesti na vrata ekipa, ki po razpisu pride na igrišče prva, pospravi pa ju ekipa, ki po razpisu oddide z njega zadnja.

V ekipah lige veteranov lahko igrajo nad 35 let stari igralci.

Igralci v ekipah lige veteranov ne smejo igrati v ekipah I. in II. lige.

Vsak tekmovalec tekmuje na svojo lastno odgovornost.

Srečno!

Rekreator
Jože GRUBELNIK

ODŠLI V POKOJ

Franc STVARNIK,
upokojen 17. novembra

Rojen je bil 16. septembra 1945 v Suhem dolu pri Slovenj Gradcu. Poročen z Nado, rojeno Vidmajer. Od 20. marca 1967 je neprekinjeno delal v RLV s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1962. Leta 1967 se je zaposlil kot nekvalificiran delavec v Klasirnici in delal v njej do upokojitve. Leta 1970 je opravil izpit za polkvalificiranega ključavničarja, leta 1973 za kvalificiranega ključavničarja in leta 1976 še za strojnika rudniškega izvoznega stroja. Sodeloval je tudi pri udarniški izgradnji Velenja. Nagraden in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Franjo Markan,
upokojen 28. februarja

Rojen je bil 18. novembra 1929 v Goričanu blizu Preloga na Hrvaškem. Poročen z Marijo, rojeno Logožer. V RLV je bil zaposlen od 20. januarja 1955 in opravljal v njem večinoma tehnološka, delovodska, poslovska in obratovodska dela pri mizarski dejavnosti. Veliko je sodeloval tudi pri udarniških delovnih akcijah. Nagraden in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV in še drugih priznanj.

Monika FIJAVŽ,
upokojena 1. marca

Rojena je bila 5. decembra 1937 v Franciji. Mati dveh otrok: leta 1961 rojenega Otmarja in leta 1966 rojenega Aleša. Od 3. maja 1973 je neprekinjeno delala pri RLV; zaposlila se je kot knjigovodkinja pri obračunu osebnih dohodkov in do upokojitve opravljala dela na tem področju.

Martin GERŠAK,
upokojen 2. marca

Rojen je bil 5. novembra 1945 v Bistrici ob Sotli. Poročen z Olgo, rojeno Lamot. Od 22. marca 1967 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1964. Leta 1967 se je zaposlil kot kvalificirani električar v ESO, takrat še obratu RLV. Maja 1967 je bil premeščen k jamski mehanizaciji v Jami vzhod in delal pri jamski mehanizaciji do upokojitve. Leta 1970 je opravil dopolnilni izpit za kvalificiranega jamskega električarja. Zelo aktiven je bil tudi pri udarniški izgradnji Velenja, v samoupravnih organih, pri sindikatu in v političnih organizacijah; v obdobju 1979/80 je bil tudi v srednji politični šoli in jo uspešno končal. Nagraden

in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV in še drugih priznanj.

Ivan BIZJAK,
upokojen 5. marca

Rojen je bil 14. maja 1930 v Prelogah pri Velenju. Poročen z Ivanka, rojeno Škruba. Od 4. marca 1963 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Klasirnici in delal v njej do upokojitve. Leta 1968 je opravil izpit za kvalificiranega cirkularista. Nagraden in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Ladislav DRAGAR,
upokojen 6. marca

Rojen je bil 11. junija 1941 v Pongracu pri Žalcu. Poročen z Olgo, rojeno Pražnikar. Od 23. septembra 1966 je neprekinjeno delal v RLV, z dvema prekinitvama pa že od leta 1960. Leta 1966 se je zaposlil kot kvalificirani elektromehanik v ESO. Leta 1968 je bil premeščen v Klasirnico in delal v njej do upokojitve. Nagraden in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Rudolf KOŽELJNIK,
upokojen 6. marca

Rojen 1942. v Topolšici. Poročen z Milico, rojeno Podvratnik. Od 24. septembra 1964 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1961. Leta 1964 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1966 je bil premeščen v rudniški zunanji obrat in leta 1978 v Zunanjo dejavnost, kjer je delal do upokojitve. Leta 1967 je opravil izpit za vodjo portalnega dvigala in leta 1980 še za voznika viličarja. Precej dejaven je bil tudi v samoupravnih organih. Nagraden in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Veronika OVČAR,
upokojena 6. marca

Rojena je bila 2. januarja 1938 v Skomarju pri Vitanju. Mati treh otrok: leta 1961 rojene Marinke, leta 1965 rojenega Petra in leta 1973 rojenega Bena. Od 2. avgusta 1976 je neprekinjeno delala pri RLV. Zaposlila se je kot čistilka poslovnih prostorov in ta poklic opravljala do upokojitve.

Bernard AVBERŠEK,
upokojen 7. marca

Rojen je bil 2. julija 1943 v Prelski pri Velenju. Poročen z Alojzijo, rojeno Pungartnik. Od 25. marca 1965 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1961. Leta 1965 se je zaposlil kot kvalifi-

cirani kopač v Jami vzhod. Leta 1972 je bil premeščen v rudniško kopalnico, zdaj del obrata Higiena, tehnika, zaščita, kjer je delal do upokojitve. Zelo dejaven je bil tudi pri udarniški izgradnji Velenja. Nagraden in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Stanislav JAN,
upokojen 8. marca

Rojen je bil 23. avgusta 1946 v Kavčah pri Velenju. Poročen z Lojzko, rojeno Jeseničnik. Po osnovnem poklicu je kvalificirani rudar. V RLV in še drugih organizacijah v sklopu bivšega REK Velenje je neprekinjeno delal od 1. februarja 1977, sicer pa že od leta 1964. Leta 1977 se je zaradi zdravstvenih težav zaposlil v Zavarovanju. Leta 1980 je bil premeščen v Skupne službe REK Velenje, nazadnje pa je bil razporejen v obrat Higiena, tehnika, zaščita in bil delavec tega obrata RLV do upokojitve. Leta 1964 je končal rudarsko poklicno šolo, leta 1969 pa se je poklicno rehabilitiral za čevljarja. Zelo dejaven je bil v samoupravnih organih, političnih organizacijah in pri udarniški izgradnji Velenja. Nagraden in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV, bronaste priznanja OF za dolgoletno požrtvovalno delo v krajevni skupnosti Podkraj – Kavče in pri velenjski občinski samoupravi ter priznanja Počitniške zveze Jugoslavije za požrtvovalno delo pri izgradnji športnih igrišč v Velenju.

Muhidin HAPADŽIČ,
upokojen 11. marca

Rojen je bil 16. septembra 1960 v Zelinji Donj pri Gradačcu v BiH. Poročen z Beharo, rojeno Smajić. Od 24. septembra 1981 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani ključavničar v Jamski mehanizaciji in delal v njej do upokojitve.

Adolf AJTNIK,
upokojen 15. marca

Rojen je bil 22. maja 1942 v Mariboru. Poročen z Antonijo, rojeno Lednik. Od 1. februarja 1982 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot viličarist v Zunanji dejavnosti. Leta 1983 je bil premeščen v Jamo Preloge, kjer je delal do upokojitve. Leta 1985 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača. Aktiven je bil tudi v političnih organizacijah in pri udarniških delovnih akcijah.

Edvard CAMLEK,
upokojen 15. marca

Rojen je bil 5. septembra 1942 v Ložnici pri Velenju. Poročen z Ano, rojeno Kvartič. Od 6. januarja 1964 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1961. Leta 1964 se je zaposlil kot kvalificirani strojni ključavničar pri jamski mehanizaciji.

anizaciji v Jami vzhod in delal pri jamski mehanizaciji do upokojitve; večinoma kot nadzornik in poslovodja. Leta 1971 je končal strojno delovodsko šolo, leta 1973 je opravil strokovni izpit za jamskega nadzornika strojne stroke in leta 1976 še tečaj za nadzorno-tehničnega delavca pri rudarski odkopni mehanizaciji. Sodeloval je tudi pri udarniški izgradnji Velenja. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Ernest OREMUŽ,
upokojen 15. marca

Rojen je bil 22. novembra 1945 v Šalah. Poročen z Elizabeto, rojeno Šuha. Od 21. marca 1966 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1963. Leta 1966 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1972 je bil premeščen na mehanizirano čelo OMKT, leta 1973 v Jamo vzhod, leta 1975 v Jamsko mehanizacijo in leta 1977 v Jamski transport, kjer je delal kot skupinovodja in nadzornik do upokojitve. Leta 1964 je opravil tečaj za inštruktorja rudarskega praktičnega pouka, leta 1970 pa je dokončal še rudarsko nadzorniško šolo. Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV in priznanja za 10 let aktivnosti v Jamski reševalni četi RLV.

Franc LENKO,
upokojen 15. marca

Rojen je bil 23. februarja 1947 v Ravnah pri Šoštanju. Poročen z Marijo, rojeno Mevc. Od 18. septembra 1967 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1963. Leta 1967 se je zaposlil kot nekvalificiran delavec v jamskem delu Klasirnice. Leta 1969 je bil premeščen v Jamo vzhod, leta 1973 v Steber 8 in leta 1980 v Jamo Preloge, kjer je delal do upokojitve. Leta 1971 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1973 še za kvalificiranega kopača. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Jožef DANJI,
upokojen 15. marca

Rojen je bil 26. marca 1943 v Horgošu v Vojvodini. Od 1. aprila 1976 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Stebru 8, zdaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve. Leta 1977 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1979 še za kvalificiranega kopača.

Čerim BEGIĆ,
upokojen 17. marca

Rojen je bil 1. marca 1943 v Miostrahu pri Bihaču v BiH. Poročen z Mileno, rojeno Dobnik. Od 8. julija 1972 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa že od leta 1961. Leta 1972 se je zaposlil kot kvalificirani varilec v Klasirnici in delal v njej kot skupinovodja pri zahtevnejših delih do upokojitve. Dobitnik več priznanj za inovacijsko delo.

Mustafa SELIMOVIĆ,
upokojen 17. marca

Rojen je bil 26. avgusta 1946 v Zelinji Srednji pri Gradačcu v BiH. Poročen s Fikreto, rojeno Lušnički. Od 6. julija 1973 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1986 je bil premeščen v Jamo Škale in leta 1990 v Higieno, tehniko, zaščito, kjer je delal do upokojitve. Aktiven je bil tudi v samoupravnih organih in pri sindikatu. Dobitnik priznanja za požrtvovalno delo v akciji za čim večji odkop premoga v RLV v letu 1980.

Cvetko GOLOB,
upokojen 31. marca

Rojen je bil 16. januarja 1941 v Topolšici. Poročen z Marijo, rojeno Robida. Od 3. novembra 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v Jami zahod, zdaj skupaj z Jamo vzhod Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve. Leta 1966 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1975 še za kvalificiranega kopača. Aktiven je bil tudi v samoupravnih organih. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Ludvik REPAS,

upokojen 31. marca

Rojen je bil 21. septembra 1940 v Loški gori pri Zrečah. Poročen z Vikico, rojeno Refos. Od 2. februarja 1977 je neprekinjeno delal pri RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v rudniškem delu bivšega RŠC Velenje, ki se je leta 1982 priključil k RLV, in delal v njem večinoma kot vodja odkopa do lani, ko je bil premeščen v Jamo Škale.

Pripravila Suzana ZUPAN

ZA MALO SMEHA

OPERACIJA

Šef kirurgije vpraša mladega kolega: "No, kako je minila vaša prva operacija?" "Operacija? Ojoj, jaz sem pa mislil, da moram opraviti avtopsijsko!" vzklikne mladi kirurg in se zgrozi, ker je raztelesil pacienta.

ŽENSKE, ŽENSKE

Fant vprašuje kar malo starejše deklice, ki jo je ravnokar spoznal: "Koliko pomladi pa že štejete?" "Devetnajst." "In vaša mlajša sestra?" "Petindvajset!" skromno odgovori dekle.

NETALENTIRAN

Berač se pritožuje drugemu beraču: "Ne vem, kaj bo z mojim sinom!" pravi. "Zakaj te to skrbi?" vpraša drugi. "Eh, tako, za slepca očitno ni, za epileptika pa ni dovolj temperamenten!" nejevoljno pojasni prvi.

ZA VSE TEGOBE

Med prijateljicami: "Imam dva zdravnika: starejšega in mlajšega." "Zakaj pa dva?" "Če sem bolna, grem k starejšemu, ko mi pa kaj manjka, grem k mlajšemu."

SOČUTJE

"Že celo večnost vas nisem videl!" pravi Bobi znanki. "Veste, spodrsnilo mi je na bananinem olupku in sem tri tedne ležala." "Strašno," se zgraža Bobi, "toliko časa vas ni nihče pobral?"

VAZA

Butalec gleda narobe obrnjeno vazo. — Poglej, poglej osle, pozabili so narediti odprtino. Potem vazo obrne. — Prav zares so osli! Tudi dno so pozabili narediti!

SPOZNAVANJE NARAVE

Mati stoji z otrokom pred ogrado z osli v živalskem vrtu. »Poglejta,« razlaga, »mali osel je otrok, oba večja pa sta oče in mati.« »Kateri je oče?« želi vedeti najmlajši. »Oče je vedno večji osel,« mu pojasni mama.

IMA IZKUŠNJE

Direktor miri svojo ženo: — Prisegam ti, draga, da ti ni treba biti ljubosumna na mojo novo tajnico. — Meni tega ne boš govoril, jaz sem že bila tajnica...

DOGOVOR

Dolga vrsta čakajočih pred telefonsko govornico. V njej stoji možakar in pet, deset, petnajst minut ne spregovori niti besede. Končno eden čakajočih odpre vrata: »Oprostite, če ne govorite, bi lahko kdo izmed nas...« »Motite se,« odvrne molčečnej. »Govorim s svojo ženo.«

Dipl. psihologinja Milena Hudej:

PSIHOLOŠKI VIDIKI PRESELJEVANJA Z OGROŽENIH PODROČIJ

Ob odkopavanju premoga v rudniku lignita Velenje nastajajo tudi vidne spremembe zemljišča na površini. Pojavljajo se ugreznine, ki so vzrok odseljevanja ljudi s teh področij.

Prvi pogrezi so se v Šaleški dolini pojavili že med drugo svetovno vojno, ko je v območju tako imenovanega vzhodnega odkopnega polja rudnika na področju jaska Rudolf nastalo Škalsko jezero. Odkopavanje je tod potekalo na področju jaska Rudolf, tedanjega glavnega jaska rudnika (Starega jaska) in Glinškovega jaska ter se širilo proti severu in zahodu. Po letu 1950 je že zajelo predel okrog škalske cerkve, kjer je prvič šlo za intenzivnejši poseg v naseljeno področje. Kasnejša odkopavanja zajemajo zahodni del Velenja, severni del naselja Pesje, Preloge, Družmirje in severovzhodni predel Šoštanj.

Območje ugreznin je do sedaj zajelo 110 individualnih stanovanjskih hiš, 40 kmetij, 4 družbene objekte, 12 blokov, 2 cerkvi s pokopališčem, dom kulture v Šoštanju, 17 stanovanjskih provizorijev ter objekte RLV na področju jame Pesje (Vir: Služba rudarskih škod RLV). Na tem območju so bili tudi ljudje, ki sem jih vključila v anketo.

Prva ugrezninska jezera so se v Šaleški dolini pojavila že po letu 1892, ko se je proizvodnja premoga v njej ustalila.

Poleg manjših "mlak" je prvo večje jezero zaradi ugreznanja površja nastalo leta 1895. Imenovalo se je Kališnikov tajht. Danes največje, Velenjsko jezero, je začelo nastajati leta 1954 kot posledica odkopavanja premoga v jami Preloge in kasneje v jami Pesje. Ob pregraditvi tega jezera s 4 metre visokim nasipom iz jalovalne pa je nastalo Turistično jezero.

V letih 1974-1975 nastane Družmirsko jezero.

Selitve ljudi z ogroženih področij lahko opredeljujemo z različnih vidikov: ekonomskega, pravnega, socialnega in psihološkega. Prav slednji je zelo pomemben, čeprav ga je težko kvantificirati.

V diplomski nalogi sem skušala podati nekaj informacij o doživljanju ljudi ob preselitvi z ogroženih področij, njihovem zadovoljstvu z novim okoljem, prilagajanju in podobnem.

Vzorec anketirancev je zajel 50 posameznikov različne starosti, izobrazbe in družbenega statusa, preseljenih iz dveh vasi: Preloge in Družmirje. Ti naselji sta bili tudi edini, iz katerih so se ljudje zaradi posledic rudarjenja v celoti odselili.

Zbiranje podatkov je potekalo s pomočjo posebej oblikovanega vprašalnika za to raziskavo.

Anketirala sem individualno po domovih od decembra 1989 do februarja 1990.

V nadaljevanju navajam le nekaj zanimivejših rezultatov te raziskave.

— Selitev je bila za večino prebivalcev obeh omenjenih vasi boleča. Žene so pogostejše opisovale čustveno stanje ob selitvi, moški pa bolj tehnični vidik selitve.

Nekateri od Preločanov, ki so se selili zadnjih sedem let, so z veseljem odhajali, kajti hrup in premogov prah sta jih zelo motila. Neka žena je na primer dejala:

"Rada sem šla v novi dom. Tam smo si uredili kopalnico, ki je prej nismo imeli. A kljub temu

mi je bilo zadnji dan malo težko; zdelo se mi je, kot da moram pozabiti na vse, kar je bilo tu. Pomislila sem, da zadnjič kuham v tem domu..."

— Težje so odhajali prebivalci Družmirja, saj so živeli v mirni vasi na ravninskem področju, obdani z rodovitnimi njivami in sadovnjaki.

— Nekateri so po tem, kar so pripovedovali sami, ali po opisovanju drugih doživljali nekakšen selitveni šok. To se je zgodilo pretežno pri Družmirčanih in ljudeh starih nad 55 let — 7 primerov.

To stanje je pri posameznikih trajalo različno dolgo: od nekaj dni do dveh mesecev. Kazalo pa se je v delnem odklanjanju hrane, v molčečnosti, zavračanju stikov, pogostem odhajanju v prejšnje okolje, v ponavljajočih se spominih na prejšnji kraj in v ponovnem doživljanju dogodkov v njem v sanjah.

— Z novim okoljem (hiša, vrt, krajani, medsebojni odnosi, ceste) je večina zadovoljna — najbolj mladi, stari do 35 let, manj ljudje, stari nad 50 let. Slednje najbolj moti hrup. Ljudje vseh starostnih kategorij so manj zadovoljni s kulturnim življenjem v novem okolju, njegovo ohranjenostjo ter zrakom in prometom v njem.

Ženam je sedanje okolje bolj tuje, dolgočasno in hrupno kot moškim. Najprijetnejše je za tiste, ki so preseljeni že najdlje.

— Anketirani v novem okolju najpogostejše pogrešajo ravnino, rodovitno zemljo, domače živali, nekatere gospodarske objekte, svojo lastno vodo in podobno. Večkrat se jim zaradi hribovitih predelov in drugačne kvalitete zemlje pojavljajo tudi težave pri njenem obdelovanju.

— 40 odstotkov ljudi doživlja svoj novi dom kot prazen, 26 odstotkov anketirancev pa ne daje občutka varnosti. Neka žena je dejala:

"Vem, da je naš novi dom varen. Zadovoljna sem z njim. Ne morem pa se znebiti občutka strahu, da bom vsak dan videla v njem novo razpoko. Tako je bilo prej. Mnogo noči nisem spala zaradi strahu." O domačnosti starega doma govori 25-letni fant takole:

"Ne morem pozabiti vonja v prejšnji hiši, ki je bil zanj tako značilen in ji je dajal domačnost. V tej novi hiši je le vonj po barvi in novem pohištvu."

Komentar

Vidimo, da za dom ni pomembna le zunanja oblika ter razporeditev prostorov v njem, ampak tudi izpolnitev posameznikovih zahtev in potreb, ki se tičejo udobnosti, varnosti, domačnosti...

Sixmithova govori (1986) o treh dimenzijah pojma dom: osebni, socialni in fizični dom. Nadalje pravi, da so osebni dom človekov jaz, njegove želje in občutja.

Rekli bi, da je dom globok emocionalni center človeka, ki se kaže v občutkih varnosti, sreče, pripadnosti. Struktura, stil, dekoracija, pohištvo postavljajo dom kot prostor nad druge. V njem je možno in uresničeno dokazovanje sa-

Milena Hudej, rojena leta 1966 v L Kovici pri Šoštanju. Še pred nekaj dnevi je bila zaposlena pri nas. Diplomirala je aprila lani, iz te problematike (Psihološki vidiki preseljevanja z ogroženih področij), in za svojo diplomsko nalogo prejela letošnjo fakultetno Prešernovo nagrado za študente.

mega sebe. Tako dom postaja prostor, kjer je lahko oseba to, kar je.

Socialni dom opredeljuje Sixmithova kot prostor, v katerem stanovalci živijo drug z drugim, poleg tega pa v njem navezujejo stike s sorodniki, prijatelji in znanci. Dom je tudi pojem za privatnost, prav tako daje zavetje pred svetom. Fizično dom ne zajema le zunanje oblike in razporedjenosti prostorov, ampak tudi vse, kar omogoča, da je bivanje v njem prijetnejše — ogrevanje, telefon, TV.

— Pred selitvijo sta večini anketiranih povzročala največ skrbi manjkajoči denar za nakup ali dograditev hiš ter privajanje novemu okolju. To zadnje je skrbelo predvsem ženske, mlade ljudi do 35 let starosti, kmete in anketirance, stare nad 50 let.

— Ljudje so sprejemali preselitev precej različno. Največ je bilo tistih, ki so se s selitvijo zelo težko sprijaznili (28 %), najmanj pa tistih, ki so jo sprejemali skrajno težko ali lahko — 12 % izjemno težko, 14 % pa jih je komaj čakalo, da gredo.

Vest o selitvi je najbolj prizadela ljudi, stare nad petdeset let. Najtežje je nadalje bilo tistim vaščanom, ki so se najprej preselili. Že pred uradno vestjo o selitvi so namreč krožile govorice o njej, vendar so ljudje do konca upali, da bodo lahko še ostali. Zato je dokončna vest o nujnosti preselitve nalletela na močne in dolgotrajne, predvsem čustvene reakcije. Neka žena je o tem takole pripovedovala:

"Šli smo med prvimi. Nekaj časa sploh nisem verjela, da moramo proč. Kar sedela sem v kuhinji, nisem vedela, kaj bi. Težko smo se določili, kam bomo šli. Nismo poznali veliko ljudi. Tistim za nami je bilo lažje — vse so si lahko prej uredili."

— Stres zaradi bližajoče se selitve bi lahko pri ljudeh zmanjšal zmožnosti reševanja problemov. Saj v takšnih okoliščinah so odločitve ljudi pogosto prenapregnjene, pri njih se pojavlja zmedenost, nezadovoljstvo, vse to pa bi lahko imelo negativen vpliv na njihovo kasnejše prilagajanje. Zato je pravočasna obveščenost ljudi o selitvi izredno pomembna, kar so poudarjali tudi anketirani.

- Podpora v socialnem okolju pomeni prizadetemu važen vidik obvladovanja posledic travmatskega dogodka (preselitve). To je tista podpora, ki jo prizadetemu lahko dajejo družina, bližnji in daljnji prijatelji, sorodniki in znanci. Pri tej podpori gre za otipljivo (materialno) in čustveno pomoč, ki jo lahko posameznik pričakuje v trenutkih stiske.

Pokazalo se je tudi, da je bila preselitev tem manj boleča, čim bližje je bil novi dom. Kritična oddaljenost je približno 4 kilometre. Ljudje, živeči v novem okolju, ki je od prejšnjega oddaljeno do 4 kilometre, so namreč ohranili večji del socialne mreže in s tem tudi socialne podpore.

- RLV se je lotil problema iskanja nadomestnih zemljišč tako, da je zagotovil možnost nadomestne gradnje na nekaterih večjih področjih. Eno od teh je naselje na Pohorastniku. V njem je veliko ljudi, ki so prej živeli na ogroženem področju in so si ohranili precej socialne mreže, kar jim pri prilagajanju novemu okolju tudi veliko pomaga. Skupaj so, denimo, napeljali toplovod, vode za kabelsko televizijo in si uredili športno igrišče. Večina jih tudi meni, da so to pridobitve, ki jim pomenijo velik napredek v prihodnosti in pri prejšnjem okolju.

Toliko o ljudeh, ki so odšli. Za njimi pa prihajajo novi odseljenci. Nekateri se selijo že drugič. In vsakdo ima svoje spomine, želje in pričakovanja. Ko vse to uskladijo s stvarnimi možnostmi, pa se prične pot, ki ji pravimo prilagajanje. Nekdo je o tem dejal:

"25 let sem živel v prejšnji hiši, pa nisem nikoli pomislil, kakšen pomen pravzaprav ima v mojem življenju. Spoznal sem ga šele, ko sem odhajal.

Čeprav imam hišo že zgrajeno in mi veliko pomeni, to še ni vse. Ljudje tukaj so malce drugačni. Zame je bilo precej lažje graditi dom kot spoznavati ljudi. Včasih kar ne vem, kako naj se jim približam, da ne bi posegal v njihove navade. Mislim pa, da bom sčasoma tudi to premagal."

RUDARJU

Ti si črni rudar z belo dušo.

Ljubiš gozd in njegovo tiho življenje...

majhno smreko
ki se za sonce bori
srno z mladičem
ki z jase beži
zelen mah
ki naredi tihi korak
pogled v nebo
ki ti ga krošnja zakriva
veverico
ki se v vrhu skriva

Občutek imaš

da si se ponovno rodil

toda že jutri boš s "kamerati"

povečan odkop premoga slavil.

Če ga bom jaz

v peči zažgala

bosta sinova brez

zelenja

sonca

gozda ostala.

Milojka MOHOR

Marjan Lipičnik

NA TEMNI STRANI MESECA

(Fantastična zgodba)

Tih večer v vasi
luči pogasi,
se v megle vtisne zvok,
da naju ne vidijo z dreves,
naj ne gledajo od daleč,
od koder se leskečejo
sprhljine, kjer se slečejo
s polkni okna, se jočejo otroci
in bledomodro, trepetajoče
v lahni sapi plahutave zavese,
polne novic, nasilja, gneva,
ko v najinih nemirnih dušah
vsak tak vrisk iz teme
vsak odblisk noči, zaneti
nov nemir in nama spet
odžene misli, kako je
lep večer.

NADALJEVANJE IN KONEC

IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE RUDARJA

Tilka je neskončno tarnala nad Vidovo usodo. Vse skupaj se ji je zdelo neverjetno, in kadar se mi je pridružila pri oknu, da sva opazovala svojega sina, ki je bil nekje med hruškami in češnjami, v visoki travi, jo je navdajala skrb in groza.

Vse pogostejše se mi je zdelo, da je najin sin Vid povsem izginil. Na blazini, kjer je spal, so ostale le vdrtine, in šele ko sem ga otipal, se mi je zazdelo, da ga prav občutim. Postal je tako tih in blagodejen, v polnih lunah tako prešerno čarodejen, da me je preplavljala mistična moč in oživljala moje utrjeno mišičevje.

Tilčki sem obrazložil, da je to le naravni ples, kroženje okoli nas, da je sinova sreča zagotovljena, kakor stoji sonce, gozd in narava okoli nas. Prepričeval sem jo, da tega močnega toka nikakor ne moreva spreminjati. In čeprav se nama zdi, da Vid včasih izgine, prav gotovo živi in naju opazuje izza nevidnih barijer neosvetljenega prizora.

Ali sva sploh imela tega otroka? Njegova soba je pospravljena, njegovo kolo, motor v kleti, celo njegove obleke so vsepovsod po stanovanju.

Juš je tu, ima ženo in otroke in se nama skrivnostno nasmeji, kadar govorimo o starejšem bratu. Z Vidom sta se dobro razumela. Morda Juš ve še kaj več, kot sem lahko dojel. Naju z ženo loči od njega tistih nekaj let generacijske razlike, drugačen pogled na te stvari.

Vendarle se vrača najin Vid. Zadnjič so bila odprta vrata v njegovo sobo, in ko sem vstopil, se mi je zdelo, da je z menoj, kakor da se mi smehlja. Videi sem migotanje senc po stenah, mesečino. Pa sem prestar, da bi vedel, kaj je res in česa se že ne spominjam več.

MODRE MISLI

- Humor je rešilni pas v reki življenja. (Wilhelm Raabe)
- Govorniki niso dobri delavci. (William Shakespeare)
- Edini pogled na svet, s katerim se ne strinjam, je tisti skozi rešetke. (Antoine Rivarol)
- Človek, kako to živalsko zveni! (Anonim)
- Aforizem je vesolje v kaplji vode. (Martin Kessel)
- Ženska brez prsi je kot vas brez gostilne. (Slovenski pregovor)
- Veliki duhovi so praznik v koledarju človeške zgodovine. (Božidar Knežević)
- Televizijo so izumili zato, da bi tudi analfabeti imeli razlog, da nosijo očala. (Gabriel Laub)
- Strah je oče okrutnosti. (James A. Froude)
- Princip je strast za resnico. (William Hazlitt)
- Novinar je človek, ki je zgrešil svoj poklic. (Otto von Bismarck)
- Lep obraz ima mnogo sodnikov. (Italijanski pregovor)
- Ideje starijo hitreje od besed. (Gustave Le Bon)
- Kultura ni nadomestek, ampak ključ življenja. (Hurrell W. Mallock)
- Filozofi so bolj podobni anatomom kot zdravnikom; secirajo, a ne zdravijo. (Antoine Rivarol)
- Dom je zapor za dekle in delavnica za ženo. (George B. Shaw)
- Cvet z žalostjo izgublja svoje liste, a z veseljem pričakuje sad. (Rabindranath Tagore)

Prvi otrok je nadaljevanje zadnje punčke. HUGO

Ničesar pomembnejšega ne more oče storiti za svoje otroke kot to, da ljubi njihov mater. Prve otrokove solze so prošnje; če jih ne boste preprečili, bodo postale ukaz. ROUSSEAU

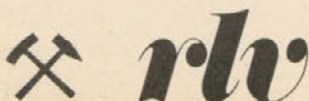
Otrokova laž je delo vzgojiteljevih rok. ROUSSEAU

Preden sem se poročil, sem imel šest teorij, kako vzgojiti otroke. Sedaj pa imam šest otrok in nobene teorije več. J.W. ROCHESTER

V otroški igri je često globok smisel. SCHILLER

Otroci dobijo udarce, ki pripadajo staršem. Italijanski pregovor

Če daš sinu lahko samo eno darilo, mu daj navdušenje. Bruce BARTON

KAKO PROIZVAJAMO?

Proizvodnja premoga v našem rudniku v marcu v primerjavi s predvideno v osnovnem, letnem načrtu in v primerjavi s predvideno v mesečnem načrtu:

Jama Preloge	111 850 ton	(103,81 %, 110,96 %)
Jama Pesje	145 120 ton	(86,10 %, 101,62 %)
Jama Škale	100 160 ton	(167,49 %, 108,40 %)
Priprave	22 570 ton	(98,13 %, 107,48 %)
Skupaj RLV	379 700 ton	(105,74 %, 106,36 %)

V marcu smo imeli 21 delovnih dni.

Proizvodni načrt za april

(V oklepajih so navedene proizvodne naloge iz osnovnega načrta!)

Jama Preloge	90 000 ton	(100 050)
	4 500 t/dan	(4 548)
Jama Pesje	122 000 ton	(161 250)
	6 100 t/dan	(7 330)
Jama Škale	64 000 ton	(57 700)
	3 200 t/dan	(2 623)
Priprave	20 000 ton	(22 000)
	1 000 t/dan	(1 000)
Skupaj RLV	296 000 ton	(341 000)
	14 800 t/dan	(15 500)

Za april načrtujemo 20 delovnih dni; pri tem je ponedeljek, 29. april, dan kolektivnega dopusta, torek, 30. april, dela prost neplačan dan, sobote pa so vse proste.

V obdobju januar – marec 1991 smo v RLV odkopali 1 139 100 ton lignita ali 106,59 % predvidene količine v letnem načrtu za to obdobje.

Proizvodna služba RLV

Vpis otrok v vrtce

Za šolsko leto 1991/92 bomo v enote Vzgojno varstvenega zavoda Velenje vpisovali otroke 6., 7. in 8. maja od 7. do 17. ure v vrtcu NAJDIHOJCA, Prešernova 3 v Velenju.

Starši lahko dobite potrebne dokumente za vpis v upravi zavoda (Prešernova 3 v Velenju) že v tem mesecu, aprilu.

Lep pozdrav!

Uprava
VVZ Velenje

RUDAR, glasilo Rudnika lignita Velenje

Organ pri glasilu: Odbor za informiranje, predsednik Jože Hace

Odgovorni urednik: Diana Janežič

Naslov uredništva: Rudnik lignita Velenje, glasilo Rudar, Partizanska 78 (NOP), 63320 Velenje

Telefon: (063) 853-312, interno 1815

Tisk: Tiskarna Velenje (Štrbenkova 6, 63320 Velenje)

Naklada in izdajanje: 4 200 izvodov enkrat na mesec

Rudnik lignita Velenje
Kadrovsko-spolni sektor
Služba izobraževanja

R A Z P I S U J E

kadrovske potrebe po študiju ob delu v šol I. 1991/92

Naziv poklica

Število potreb

– strojni tehnik – jamski	3
– strojni tehnik – zunaj	2
– inženir strojništva	2
– elektrotehnik – energetik – jamski	1
– elektrotehnik – elektronik – jamski	1
– inženir elektrotehnike – energetike	1
– inženir elektrotehnike – elektronike	1
– ekonomist	1
– dipl. ekonomist	1

PRIJAVLJANJE

"Vlogo za uveljavitev pomoči pri študiju ob delu" (obrazec zanj kandidati dobijo v pisarni št. 5 upravne zgradbe RLV v NOP, Novih Prelogah) lahko pošljejo ali vložijo le delavci RLV, ki se nameravajo vpisati ali so vpisani v program za pridobitev kategega od navedenih poklicev v skladu z razpisanimi kadrovskimi potrebami.

Vaše naloge pričakujemo najkasneje do **petka, 24. maja, 1991.**

KRITERIJI PRI PODELJEVANJU POMOČI

Prednost pri podeljevanju pomoči imajo:

- kandidati, ki se že izobražujejo za poklic, ki je naveden v razpisu
- kandidati, ki opravljajo dela in naloge, za katere nimajo ustrezne izobrazbe
- kandidati, ki želijo v okviru del in nalog, ki jih opravljajo, pridobiti višjo stopnjo izobrazbe, kot jo imajo

Drugi kriteriji za izbiro kandidatov so opredeljeni v Pravilniku RLV o izobraževanju.

O rezultatih izbire bomo kandidate obvestili najkasneje do 28. junija 1991.

Če vseh razpisanih pomoči v rednem roku ne bomo podelili, bomo do 15. avgusta 1991 sprejemali dodatne vloge. Vlog, prišpeli po 15. avgustu 1991, ne bomo obravnavali.

Kandidate želimo opozoriti, da morajo vse obveznosti, povezane z vpisom v izbrani program izobraževanja, takoj urediti v vzgojno-izobraževalni ustanovi, ki program izvaja.

Srečno!